

de Vogelvrienden Krimpen

Onze Vogels

Maandblad van de Nederlandse bond van vogelliefhebbers | 71^e Jaargang

Nummer 4 | april 2010

Onder andere in dit nummer:

Blauwbaardamazone's – 116

Kweekverslag gekraagde roodstaart – 133

Vogels gebruiken óók gereedschap! – 136

NBvV

43

Kruisbek voed jongen op het nest (foto: Piet de Dreu)

EUROPESE VOGELS KWEKEN

In het voorgaande artikel hebben we uitgebreid stilgestaan bij de aanschaf en huisvesting van Europese vogels. In dit artikel staat voeding en ziektepreventie centraal.

Voeding

De gezondheid van onze vogels is direct verbonden met het voedsel dat we verstrekken. Vogels in de vrije natuur volgen de cyclus van de seizoenen en eten datgene wat er in een bepaald jaargetijde beschikbaar is. De voedingsstoffen zijn dan volledig in overeenstemming met de behoefte van dat moment. 's Winters zijn er voornamelijk droge zaden voorhanden waarin de vetten zich hebben geconcentreerd. Hieruit wordt voldoende verbrandingsenergie geput om de winter door te komen. In het voorjaar komen er gaandeweg meer insecten beschikbaar. Hierdoor stijgt het eiwitandaal in het dagelijkse rantsoen. Dit is heel belangrijk om de vogels in broedconditie te brengen.

Bomen die in de knop komen, zaden die ontkiemen en groene planten bevatten veel vitamines, hormoon precursors (stoffen die de aanmaak van hormonen in gang zetten) en aminozuren. Ook deze stoffen bevorderen de broeddrift.

Het is een illusie dat we in een volièrre de natuur volledig kunnen nabootsen wat betreft de voeding. Maar de kennis op het gebied van vogelvoeding is de laatste 15 jaar enorm verbeterd. Dierentuinen, universiteiten en fabrikanten hebben veel onderzoek gedaan naar de juiste voeding. Toch is het zo dat als je tien vogelhouders zou vragen wat ze hun vogels te eten geven, er tien verschillende antwoorden gegeven worden. Ook willen sommige leveranciers graag een magisch middel

aansmeren (kruiden, vitamines, mineralen etc.) en dan is er ook nog de voortdurende discussie over het wel of niet verstrekken van levend voer. Ik wil echter niet voor anderen uitmaken wat goed en wat fout is. Ik kan de lezer alleen maar deelgenoot maken van mijn eigen ervaringen en precies vertellen hoe mijn voederplan er uit ziet. Eén opmerking echter vooraf. Ik houd niet van zogenaamde tovermiddelen. Volgens mij bestaan ze ook niet. Overdosering van vitamines en mineralen is net zo slecht als een te kort. Pro-biotica worden door mij met belangstelling, maar argwanend bekeken. Er is veel onderzoek gedaan naar de gunstige werking van pro-biotica bij de mens. Voor elke wetenschappelijke studie die er een gunstig effect aan

toeschrijft, zijn er even zoveel die in het onderzoek geen effect hebben kunnen constateren. Het is moeilijk om bacteriën met pro-biotische eigenschappen in leven te houden op een niveau waarbij nog effect verwacht kan worden. Ook heeft het merendeel van de Europese zaadeters geen darmflora, waarom zouden deze gunstige bacteriën zich dan wel in het vogellichaam kunnen handhaven? Ik ken ook geen enkel onderzoek bij vogels dat op een wetenschappelijke verantwoorde manier is uitgevoerd, dus onafhankelijk en niet door de industrie. Echter, wanneer u goede ervaringen hebt met een bepaalde voedingsmethodiek en u echt gemerkt hebt dat bij het verstrekken van bepaalde middelen de vogels gezonder zijn, beter broeden of een betere kleur hebben, verander er dan niets aan. Eigen ervaring is veel waardevoller dan wat anderen je kunnen vertellen.

Wanneer u uw Europese vogels gezond wilt houden, moet er tijd en aandacht besteed worden aan de voeding die we aan onze vogels verstrekken. Een kilo zaad in een zaadsilo stoppen en denken dat dit de goede manier is, is een illusie. Ook verschilt het menu in de rusttijd en de broedtijd. En er is ook geen universele zaadmengeling die u aan alle vogels kunt geven.

Het voer voor Europese zaadeters

Buiten het broedseizoen bestaat het hoofdbestanddeel voor onze Europese zaadeters uit zaden, immers dit is ook wat vogels in de vrije natuur tot hun beschikking hebben. De voeding moet in de rustperiode schraal gehouden worden, geen overmaat aan eiwit (eivoer) en zeker geen insecten. Bij de gespecialiseerde winkels en tegenwoordig via het internet kan men voor alle soorten goed gebalanceerde zaadmengelingen krijgen. Koop uw zaad ook bij bedrijven die een hoge omzet hebben. Dit verkleint de kans dat u producten koopt die te oud zijn. De opslag bij u thuis is ook belangrijk. Het beste is om zaadmengelingen te bewaren in containers die niet luchtdicht worden afgesloten, maar waar ook geen ongedierte bij kan. Bewaar het zaad ook op een koele plaats, bijvoorbeeld in een koele droge kelder. Dit komt de houdbaarheid en daarmee de voedingswaarde ten goede.

Het hele jaar door wordt het zaad dagelijks gerantsoeneerd verstrekt. Geef nooit meer dan een vogel in een dag op kan. Voor een goudvink is dit bijvoorbeeld 6-8 gram. Kleinere soorten minder, grotere soorten uiteraard meer. Door gerantsoeneerd te voeren, wordt voorkomen dat de vogels alleen de lekkerste en dat zijn meestal de vetste zaden er uit pikken. Plaats de schaaltes waarin u voedsel aanbiedt in een ruime bak of hang een bak onder de plek waar u voedsel verstrekt. Hiermee

voorkomt u dat voedselresten op de bodem van de voliëre terecht komen en later weer, vermengd met mest, door de vogels worden opgenomen. In de rustperiode wordt ook één keer per week eivoer verstrekt, meer is beslist niet nodig. Dit zorgt ervoor dat de vogels aan het eivoer gewend blijven en er later in het broedseizoen hun jongen mee voeren. Wanneer het eivoer de juiste samenstelling heeft, is het niet nodig om extra vitaminen te verstrekken. Zorg dat er altijd scherpe maagkiesel, grit en sepia aanwezig is en vervang die regelmatig. In april gaat het voor de meeste liefhebbers kriebelen. Er zijn misschien al een aantal hele mooie dagen geweest. De vogels zingen uit volle borst en dan bestaat al gauw de neiging te vroeg te gaan koppelen en nestmateriaal te verstrekken. Ik ben zelf door schade en schande wijs geworden en begin met het koppelen van mijn vogels begin april en geef nestgelegenheden eind april. Het "kleinzetten" van vogels voor de kweek, die het hele jaar in een grote voliëre hebben gezeten, is sterk af te raden. Als er kweekkooien worden gebruikt (100x70x70), breng de vogels dan ruim voor het broedseizoen hierin over.

Wanneer we de vogels hebben gekoppeld, wordt ook gaandeweg het aandeel van het eivoer in het menu opgevoerd, zodat eind april de vogels dagelijks een klein portie eivoer tot hun beschikking hebben. Wanneer u nieuwe vogels in uw kweekbestand hebt en u ziet dat deze geen eivoer opnemen, dan kunt u ze hier aan wennen door 's ochtends het zaad weg te halen en alleen maar eivoer te geven. In de middag zet u het zaad weer terug. Dit herhaalt u totdat de vogels zonder problemen het eivoer tot zich nemen. Begin hier echter mee als het kweekseizoen nog niet echt is begonnen, uiterlijk medio maart.

Wanneer de jongen uit het ei gekomen zijn, hebben ze nog de dooier tot hun beschikking waar ze de eerste uren hun energie uit halen. Meestal komen de eieren 's morgens uit. Begin dan 's middags met het geven van eivoer en een paar insecten. Wanneer het eivoer de juiste samenstelling heeft, zijn insecten niet echt noodzakelijk. Wel is het mijn ervaring dat het geven van insecten de drang tot het voeren van de jongen vergroot. De eerste vijf dagen krijgen de vogels een aantal keren per dag kleine porties eivoer met wat insecten eronder gemengd, bijvoorbeeld pinky's, buffalowormen of meelwormen. Ik geef aan de zaadeters uitsluitend diepvriesinsecten. Na vijf dagen wordt er ook gekiemd zaad gegeven. Ik geef kiemzaad altijd in een apart schaalteje en nooit gemengd met eivoer. Sommige kwekers halen al het harde zaad weg als er jongen zijn geboren. Ik doe dit niet, want wanneer de vogels goed aan eivoer gewend

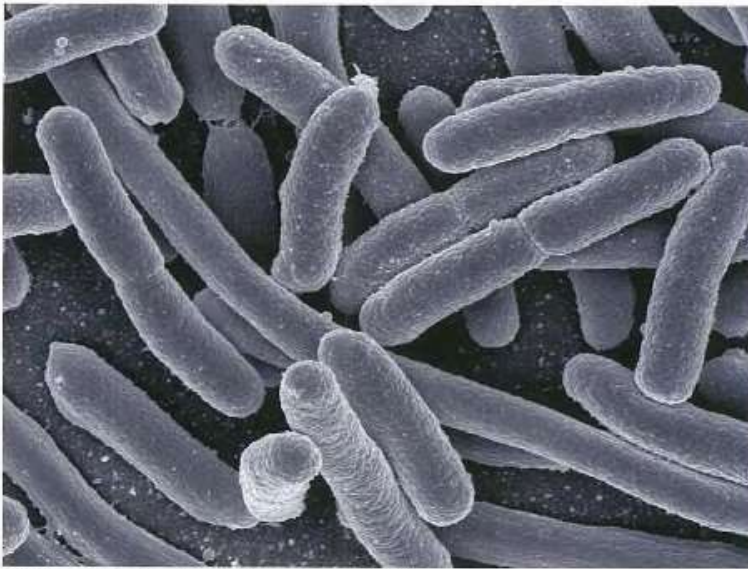
zijn, zullen ze dit ook prima aan de jongen voeren.

Bereiding van gekiemd zaad

Indien men gekiemd zaad verstrekt, is het belangrijk dat dit op een hygiënische manier gemaakt wordt. Kiemzaad maken is niet moeilijk. Toch kan dit een bron van infectie zijn als dit niet zorgvuldig gebeurt, zeker wanneer kiemzaad gemengd met eivoer wordt verstrekt. Het is in de eerste plaats belangrijk om goed kiemzaad te kopen. Het moet vers en schoon zijn en snel en tegelijkertijd kiemen. In mijn kiemproces wordt het zaad in ruim water, waaraan appelazijn (20 ml/liter) is toegevoegd, gedurende acht uur weggezet. Dit is om het zaad voldoende vocht te laten opnemen om te ontkiemen. Door toevoeging van de appelazijn wordt de pH-waarde verlaagd en kunnen bacteriën zich niet ontwikkelen. Hierna wordt het zaad in een grote keukenzeef gedaan en zorgvuldig onder de kraan uitgespoeld. Gedurende het kiemen blijft het zaad in de zeef, waarin het een aantal malen per dag onder koud stromend water goed wordt uitgespoeld. Het kiemen gebeurt bij kamertemperatuur (20-22 °C). Het zaad mag beslist niet in de zon staan. Al gauw verschijnen er witte puntjes. Het zaad is dan eigenlijk al klaar voor gebruik. Laat het niet verder ontkiemen, want dan ontstaat groenvoer en gaat de voedingswaarde snel achteruit. Als het kiemproces voltooid is, wordt het zaad voor de laatste maal grondig uitgespoeld. Nadat het overtollige water er uitgeschud is, wordt het geheel uitgespreid op een aantal lagen keukenrol. Zachtjes wordt nu de bovenkant gedept, totdat het aanhangende water is verdwenen. Desnoods kan het zaad nog een keer op een nieuwe laag keukenrol worden overgebracht om verder te drogen. Het kiemzaad kan nu in de koelkast enkele dagen worden bewaard. Het is ook mogelijk om het gekiemde zaad in te vriezen. Neem daarvoor een bakblik waarop een laag keukenpapier is uitgespreid. Verdeel hierop het zaad in een dunne laag. Als het zaad ingevroren is wordt het voorzichtig losgemaakt en overgebracht in een diepvriesbakje. Op deze wijze heeft u op elk moment vers gekiemd zaad ter beschikking.

Onkruidzaden en groenvoer

Europese cultuurvogels nemen graag rijpe en halfrijpe onkruidzaden op om aan de jongen te voeren. Hierdoor wordt de overgang naar hard zaad vergemakkelijkt. Bovendien bevatten onkruidzaden stoffen die goed zijn voor de ontwikkeling van de jonge vogel. Wees kritisch waar u de planten oogst. Vermijd bermen langs drukke wegen vanwege de verontreiniging van de auto's. Mijd ook velden waar honden worden uitgelaten i.v.m. het overbrengen van ziekten (wormen). Let

Escherichia coli bekeken met een elektronenmicroscop 15000 x

ook op of er niet is gespoten met een onkruidbestrijdingsmiddel. Bij twijfel, niet oogsten. De kruiden zijn een belangrijke aanvulling op het menu, maar verstrek ze alleen wanneer de kwaliteit in orde is. De onkruiden verstrek ik zodra ze beschikbaar zijn. In aanmerking komen o.a. herderstasjes, vogelmuur (met mate), weegbree, paardenbloemen, zuring, distels en bijvoet. Geef ze zo vers mogelijk. Sommige halfrijpe zaden, zoals paardenbloemknoppen, kunnen in de diepvries worden bewaard. Ook voor groenvoer geldt dat dit met mate moet worden verstrekt. Met af en toe een stukje wortel, broccoli of boerenkool doet u de vogels veel plezier.

Het voer voor Europese insectenetende vogels

Niet zoals voor de Europese zaadeters hebben veel kwekers hun eigen voederwijze en voersamenstelling ontwikkeld. De drie basisbestanddelen van een goede voeding zijn:

- Universeelvoer
- Eivoer
- Insecten

Universeelvoer en eivoer kunnen dagelijks of afwisselend worden gegeven. Insecten (diepvries of levend) moeten natuurlijk ook dagelijks op het menu staan. Voor een aantal soorten ook 's winters, dit in tegenstelling tot de zaadeters. Het verschil zit hem in het feit dat veel insectenetters trekvogels zijn die ook in de rustperiode in warmere streken insecten tot zich kunnen nemen. Veel soorten zullen in de rustperiode ook ander voedsel tot zich nemen. Bessen, boomknoppen, rozenbottels en groenvoer worden door

bepaalde vogels graag gegeten, soms ook de zaden. De baardman schakelt bijvoorbeeld in de winter geheel over op (riet)zaad. Niet alle insectenetters nemen meteen universeelvoer op en moeten hieraan worden gewend. Geef elke dag een portie universeelvoer, desgewenst kunt u er wat insecten onder mengen om het aantrekkelijk te maken.

De voeding van insectenetters is wat gecompliceerder dan die van zaadeters. U moet altijd over een voldoende voorraad insecten beschikken, levend of in de diepvries. Het geven van diepvriesinsecten heeft een aantal voordelen. Er is een ruim assortiment beschikbaar, zodat u kunt variëren en altijd een voorraad kunt hebben. Deze voedseldieren zijn onder gecontroleerde omstandigheden gekweekt, kiemvrij gemaakt en snel ingevroren. Uiteraard hangt er wel een prijskaartje aan. Ook hebben deze voedseldieren, omdat ze voornamelijk gekweekt worden op graanproducten, niet de ideale samenstelling wat betreft het calciumgehalte en vitamines. U zult dit tekort moeten aanvullen met een geschikt strooipoeder.

Ook bij gekochte levende voedseldieren geldt het probleem dat ze nog niet zonder meer geschikt zijn om aan uw vogels te geven, omdat ze op een te eenzijdige samenstelling zijn gekweekt. U zult ze moeten houden op een voedingsbodem die stoffen bevat, waardoor de voedingswaarde wordt verhoogd en de insecten in leven blijven. In Onze Vogels heeft vorig jaar een uitgebreid artikel van Ger Tummers gestaan over het verrijken van voedseldieren. In de handel zijn er ook verschillende soorten strooipoeders verkrijgbaar die het

vitamine- en calcium tekort aanvullen. Dit poeder hecht zich echter zeer slecht aan de huid van het insect, waardoor de vogel er maar weinig van binnen krijgt. U kunt dit verbeteren door de insecten te behandelen met een kleine hoeveelheid eetbare olie. De insecten worden in een afsluitbare bus of zak gebracht, waarna er een kleine hoeveelheid olie wordt gedoseerd. Zonnebloemolie is hiervoor goed geschikt. Door de zak of de bus enige tijd te schudden wordt de huid van het insect met een dunne oliefilm bedekt. Het poeder zal hierdoor aan het oppervlak hechten. De meeste insectenetende vogels voeren direct vanuit de bek. Dit betekent dat als er jongen zijn u voldoende kleine insecten moet aanbieden. Diepgevroren insecten kunt u gemakkelijk met een kleine koffiemolen wat fijner malen.

Het zou te ver voeren om uitgebreid in te gaan op de voeding van individuele soorten. Bij de Speciaalclub Europese Cultuurvogels (SEC) zijn veel publicaties verschenen die hier uitgebreid op in gaan. Deze publicaties zijn te bestellen op www.info-sec.nl of telefonisch bij de secretaris.

Water

De aanwezigheid van vers water is essentieel voor de gezondheid van onze vogels. Dit geldt zowel voor drinkwater als voor badwater. Water kan de bron vormen voor talloze ziektekiemen. Schoon kraanwater aangezuurd met een geschikt zuur tot een pH-waarde van 4,1 is het beste. Dit wordt o.a. bereikt door 10 ml appelazijn per liter drinkwater toe te voegen. De reden waarvoor het water wordt aangezuurd, is dat water snel besmet raakt door voerresten en mest. Deze verontreinigingen zijn weer de voedingsbron voor bacteriën, die zich bij warm weer zeer snel in het water kunnen vermeerderen. De delingstijd van sommige bacteriën is slechts twintig minuten. Dat betekent dat wanneer we 's morgens om acht uur beginnen met één bacterie dit er 's middags om vier uur al meer dan een miljoen zijn. Water kan ook een ziekte van de ene vogel op een andere overbrengen. Bacteriën kunnen zich echter niet ontwikkelen in zuur milieu. Hierdoor is voor de vogel altijd water van een goede microbiologische kwaliteit beschikbaar. Het aanzuren van drinkwater wordt door mij al meer dan vijftien jaar toegepast en ik doe dit zeven dagen per week het hele jaar door. Nooit heb ik hier enig nadelig effect op de gezondheid van de vogels kunnen waarnemen. Mijn vogels hebben praktisch nooit last van darmproblemen (natte mest). Voordat ik het water aanzuurde, kwam dat veel meer voor. Andere zuren dan appelazijn kunnen ook worden gebruikt en hebben mits de pH-waarde rond 4,1 is, hetzelfde resultaat.

Hieronder is de groei weergegeven van *Escherichia coli*, de veroorzaker van o.a. zweetziekte, *collibacillose* bij verschillende pH waarden.

moet absoluut blijven eten en drinken. Soms is het noodzakelijk wat zachtvoer aan te bieden als de vogel niet meer goed in staat is om het zaad te pellen.

pH	7.2 (normaal kraanwater)	4.5 (aangezuurd met 8 ml appelazijn) ¹⁾	4.1 (aangezuurd met 10 ml appelazijn) ²⁾
Lag-fase ¹⁾	3.3 uur	7.4 uur	oneindig
Verdubbelingstijd	0.6 uur	1.5 uur	Oneindig (geen vermeerdering)
Tijd om een factor 1000 te groeien	9.4 uur	22.1 uur	Het niveau 10000 wordt nooit bereikt

¹⁾ De lagfase (lag = Engels voor achterblijven) is de tijd die een bacterie nodig heeft om zich aan een milieu aan te passen.

²⁾ De bereikte pH-waarde is afhankelijk van de soort appelazijn die we gebruiken en de dosering kan het beste eenmalig voor een product worden vastgesteld.

Bovenstaande tabel is illustratief voor het overgrote deel van de ziekteverwekkers. Lagfase en delingstijd kunnen per soort variëren, maar een pH-waarde van 4.1 geeft het water voldoende bescherming tegen alle bacteriële ziekteverwekkers. Laat u echter niet verleiden, als u het water aanzuurt, om dit niet dagelijks te verversen. Andere micro-organismen, zoals gisten en schimmels trekken zich weinig aan van de toegevoegde appelazijn. De delingstijd van deze organismen is echter veel langer, zodat we in 24 uur geen niveau bereiken, dat onze vogels ziek kan maken.

Ziektepreventie en medicatie

De kweker kan er zelf een heleboel aan doen om ziekten bij vogels te voorkomen. In deel 1 zijn de belangrijkste preventieve maatregelen al uitvoerig behandeld, maar zelfs als de vogels onder optimale omstandigheden hebben gehuisvest en de verzorging uitstekend is, dan nog kunnen ziekten de kop opsteken. Soms kan een ziekte een hele populatie in de volière aantasten. Het is daarom noodzakelijk om de vogels dagelijks te observeren. Elke verandering in gedrag, ontlasting of verenpak kan een indicatie voor een ziekte zijn. Wanneer dit wordt bemerkt, aarzel dan niet en zet de vogel apart om overdracht van de ziekte naar andere vogels te voorkomen en om de vogel in een rustige omgeving te laten herstellen. Een zgn. ziekenkooitje moet elke vogelhouder bij de hand hebben. Door een verwarming in of boven het kooitje moet de zieke vogel bij een temperatuur van ongeveer 30 °C worden gezet. De bodem van het kooitje moet elke dag worden verschoond. Ik gebruik hiervoor een stukje krant dat gemakkelijk verwijderd kan worden. Dit dagelijks verversen is nodig om een infectiecyclus te doorbreken. De vogel

Begin nooit zomaar met het vertrekken van medicijnen als de diagnose niet onomstotelijk vaststaat. Vogelhouders mogen veel ervaring hebben, maar ze zijn geen dokters. Raadpleeg daarom een in vogels gespecialiseerde dierenarts. Het zomaar vertrekken van medicijnen zal de vogel alleen maar verzwakken en de kansen op herstel minimaal maken. Raadpleeg zeker een dierenarts wanneer meerdere vogels door de ziekte zijn aangetast. Controleer regelmatig de conditie van de vogel. Gaat het bergafwaarts en de vogel lijdt, wees dan moedig en maak er een eind aan doormiddel van het breken van de nek.

Onderschrift: Mestonderzoek service voor leden van de SEC

Vaak geeft alleen mestonderzoek uitsluitel over aard van de ziekte. Om de mest op te vangen wordt er een stukje huishoudfolie in het ziekenkooitje onder de zitstokken aangebracht. Nadat de vogel zich heeft ontlast, wordt dit verwijderd. Mest kan

het beste vers worden onderzocht. In ieder geval verdient het aanbeveling om het monster in de koelkast te bewaren tot het onderzoek plaatsvindt. Bij een bezoek aan de dierenarts is het heel verstandig de mest mee te brengen. Een simpel microscopisch onderzoek kan al heel snel uitsluitel geven over de aard van het probleem. De SEC heeft voor leden een service, waarbij de mest van een zieke vogel kosteloos wordt onderzocht.

Er zijn veel dierenartsen in Nederland en ze weten alles over poezen, honden, konijnen en cavia's. Slechts een enkeling heeft ook werkelijk verstand van vogels. In negen van de tien gevallen wordt door artsen, die niet in vogels zijn gespecialiseerd, een breed spectrum antibioticum voorgeschreven en gelukkig, vaak helpt het ook nog. Tenminste, als de ziekte een infectie is, die veroorzaakt wordt door bacteriën. Wanneer de oorzaak iets anders is, bijvoorbeeld parasieten, schimmels, gisten, gebrekziekten of vergiftiging, dan helpt een antibioticum niet. Sterker nog, door het antibioticum zal de vogel verder achteruitgaan en verslechtert de algemene conditie. Ga dus alleen te rade bij een dierenarts die verstand heeft van vogels. De SEC kan u wellicht helpen een goede arts bij u in de buurt te vinden.

Preventieve medicatie

Dit is een onderwerp waar de meningen in de vogelwereld over verdeeld zijn. Het imago van de kwekers van Europese cultuurvogels is hier lange tijd mede door bepaald. Een hardnekkig vooroordeel is hieruit ontstaan dat het niet mogelijk is om Europese vogels te kweken zonder een periodieke behandeling met bepaalde medicamenten (kuren). Een groot aantal kwekers heeft echter bewezen dat ook zonder kuren prachtige gezonde jongen op stok te krijgen zijn. Alles hangt samen met de conditie van de vogels (relatie met de voeding), de huisvesting (relatie met voorkomen van plagen, overbevolking en vochtige kooi of volière) en hygiëne. Mijn ervaring is dat wanneer er serieus werk wordt gemaakt van het opzetten van eigen kweeklijnen, waarbij telkens de conditioneel beste vogels worden geselecteerd voor de nakweek, de noodzaak voor het preventief kuren er niet is. Het kuren beperkt zich bij mij tot die situaties waarbij er een afwijking is geconstateerd en er wordt alleen behandeld als het mestonderzoek daartoe aanleiding geeft. In deel drie zullen we uitgebreid stilstaan bij het herkennen van ziekten en het voorkomen en behandelen hiervan. Wordt vervolgd.

Door: John van der Jagt
Speciaalclub Europese Cultuurvogels

DNA-CERTIFICATEN

"Onze Vogels" lag nog niet koud door de bus, ik had hem zelf nog niet gelezen, of de eerste telefoontjes en na het checken van mijn email waren de eerste berichten er al. Overwegend positieve reacties met veel opmerkingen en reacties hoe het toch mogelijk is dat er altijd mensen zijn, die misbruik proberen te maken van onze hobby. Een van deze reacties gaf mij de reden om nogmaals een stuk over dit criminele gedrag te schrijven, dit om nog meer duidelijkheid te geven, zodat u er uw voordeel mee te laten doen.

Zoals ik in "Onze Vogels" van februari 2010 al geschreven heb, is het tegenwoordig heel eenvoudig om kopieën te maken van officiële documenten en deze voor echt door te laten gaan. Je moet dus goed kijken, voelen en luisteren om fraude te ontdekken. Juist hierom heb ik het reeds door u gelezen stuk geschreven en geplaatst, maar ook om Dhr. Van den Berg uit Urk te verlossen van telefoontjes van mensen die een vogel hebben gekocht, vergezeld van een DNA certificaat met zijn naam erop. Raar dat je in een hobby met dit soort zaken rekening moet houden. Waar is dan het hobbygevoel en de liefhebberij in deze. Laten we wel zijn, lieden die dit soort zaken bewust "uitvreten", zijn geen liefhebbers, maar uitbuiters en profiteurs. Dit laatste was ook de tendens van de reacties aan mij, op het door mij geschreven stuk. Ik wil graag nog wat toevoegen aan mijn vorige artikel, omdat hieruit zou kunnen blijken dat elke vogel die vergezeld gaat van een echt certificaat ook gegarandeerd het geslacht heeft wat vermeld staat op dat certificaat. Dit laatste moet ik rechtzetten. Hoewel mijn vorige stuk niet die essentie had, zou het opgevat kunnen worden dat een echt certificaat altijd goed is. Naar aanleiding van mijn stuk over DNA kreeg ik contact met Dhr. Van Geloof uit Made. Hij reageerde naar aanleiding van het artikel en wilde graag wat opmerkingen kwijt. Betrokkene kweekt al 60 jaar zanglijsters. De geslachtsbepaling van zanglijsters is aan de buitenkant ook niet te zien. Zanglijsters moeten geobserveerd worden om te bepalen of het een man of pop is. Dhr. Van Geloof doet dat met camera's boven de kooien. Het zien zingen van een zanglijster, geeft dus de bepaling dat het een man is. Op mijn vraag of er dan nooit

een vergissing kon plaatsvinden, gaf Dhr. Van Geloof mij een antwoord zoals een vogelliefhebber betaamt. Hij antwoordde dat elke koper van een van zijn zanglijsters, altijd terug mag komen met een vogel wanneer de koper twijfelt qua geslacht en dan wordt deze vogel direct geruild, uiteraard als het een zanglijster uit zijn eigen kweeklijn is. Prachtig hoe de liefhebberij ook kan zijn. Ik kan me nog herinneren dat ik in vroegere jaren vogels kocht bij een dierenspecialzaak. Bij de deur hing een bordje: "Over de drempel van de deur geen garantie".

Dhr. Van Geloof reageerde nogal resoluut toen ik hem vroeg waarom hij geen DNA-onderzoek liet doen bij zijn vogels en de vogels met een certificaat verkocht. Dat leverde toch meer op? Hij deed dat niet, omdat dit niets garandeert voor een koper. Dhr. Van Geloof heeft gelijk en ik zal u uitleggen waarom.

Ik bedenk hier een casus als voorbeeld. Ik heb een prachtig koppel zanglijsters en toevallig is dit een man en een pop. De kweek gaat voorspoedig en uit dit prachtige koppel kweek ik 9 jongen. De mannen bij zanglijsters leveren meer op dan de poppen. Ik wil de vogels verkopen, het liefst natuurlijk voor zoveel mogelijk geld. Ik heb de vogels geringd, uiteraard met de officiële ringen voor Europese cultuurvogels, met de nummers 1 tot en met 9. Zover geen enkel probleem, geen vuiltje aan de lucht. Ik ga zorgen dat mijn vogels allemaal een echt certificaat krijgen met mijn kweeknummer en het volgnummer erop. Dat doe ik door deze gegevens op te schrijven en te versturen naar een willekeurig DNA-laboratorium. Ik vergezel de gegevens, elke afzonderlijk met wat veren van mijn oude man waarmee ik

goed gekweekt heb en u begrijpt het al.... Ik krijg 9 echte certificaten, elk voorzien van de door mij gegeven gegevens en daarop de vermelding: "Geslacht man". Zegt dit iets over de vogels die ik nu verkoop, vergezeld van een echt certificaat? Nee, dat doet het niet. Ik heb namelijk de boel belazerd en gemanipuleerd. Kan het DNA-laboratorium hier iets aan doen? Nee, want zij zijn te goeder trouw. Hoe lossen we dit nu op? Dhr. Van Geloof deed mij een tip ter hand, die ik u niet wil onthouden. DNA-onderzoek is voor elke vogelliefhebber interessant als het gaat om de geslachtsbepaling van vogels die je zelf houdt of waarmee jezelf kweekt. Wil je als potentiële koper een vogel kopen, die gegarandeerd qua geslacht onderzocht is, dan is het handig een dierenarts in te schakelen. Laat de eigenaar met de vogel naar een dierenarts gaan. Deze kan een ringencontrole en gegevens vastlegging doen, zoals het kweeknummer, geboortjaar en volgnummer. Deze dierenarts verwijdert ook bij deze vogel een veer en stuurt deze op naar een erkend DNA-laboratorium en zie daar, gegarandeerde geslachtsbepaling. Is dit onslachtig? Ja....dat is het zeker, maar wel veel beter dan neerslachtig worden omdat je belazerd bent. Er zijn zoveel dure vogels die overgaan in andere handen met certificaat en die juist door dit laatste nog duurder worden dan eigenlijk noodzakelijk is, terwijl het niets garandeert.

Graag denk ik met u mee en dat doet Dhr. Van Geloof dus ook en hij kwam zodoende met dit advies. Ik wilde het u niet onthouden. U bent gewaarschuwd. Het zuiver houden van onze sport is een zaak van ons allen. Hebt u ook tips of adviezen laat het dan weten. Graag neem ik dan contact met u op.

Verzamelband Onze Vogels

Maak ieder jaar een prachtig boekwerk van uw maandbladen met deze originele verzamelband.

€ 12,00 per stuk

€ 16,50 voor 2 exemplaren

(Bedragen zijn inclusief de verzendkosten)

Postbank 1148324 t.n.v. Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te Bergen op Zoom

BLAUWBAARDAMAZONE'S (*Amazona Festiva*)

Deze amazone is bij veel liefhebbers onbekend en verdient zeker meer aandacht. Het zijn redelijk grote papegaaien van ongeveer 35 centimeter en zoals de meeste amazone papegaaien hoofdzakelijk groen gekleurd. Een opvallend en mooi aspect is de scharlakenrode rug die alleen deze amazonesoort bezit. Er worden twee ondersoorten beschreven, namelijk de gewone blauwbaard amazone (*A. festiva festiva*) en de bodini amazone (*A. festiva bodini*).

Beschrijving

De blauwbaard amazone (*A. festiva festiva*) is geelgroen gekleurd en de veren in de nek zijn bleekzwart gezoomd. Het voorhoofd is voorzien van een smalle rode band welke doorloopt in geeioranje tot het oog en gaat daarna over in prachtig blauw. De kin van deze vogel is intensief blauw gekleurd waar hij zijn naam aan te danken heeft. De wangen zijn geelgroen en de teugel die loopt van de snavel tot onder het oog is donkerrood. Zoals eerder vermeld bezitten deze vogels een prachtige scharlakenrode rug en is de staart groen met geelgroene punten. De vleugelranden zijn bleekgeelgroen en de buitenste slagpennen en dekveren van de vleugels zijn violetblauw gekleurd. De rest van de vleugels is groen met brede gele zomen. De snavel en poten zijn grijs-zwart, zoals ook de naakte oogring. Het oog heeft een

oranjerode iris. Jonge vogels zijn minder intensief gekleurd en de onderrug is bijna geheel groen gekleurd. De iris is donker gekleurd en slechts enkele van de buitenste slagpennen hebben een rode basis. De soort werd voor het eerst beschreven in 1758 door Linne.

Het verspreidingsgebied loopt van Oost-Ecuador, Noordoost Peru en Zuidoost Colombia in de richting van het amazonebekken tot aan het onderste gedeelte van Rio Madeira in Brazilië. Deze amazone wordt nog regelmatig waargenomen langs de rivieroeveren aan de bovenloop van de grote Amazone en haar zijarmen. Doordat deze vogels leven in een moeilijk toegankelijk gebied, welke in het regenseizoen overstroomd wordt, is het leefgebied nog niet interessant voor landbouw. De vraag naar hardhout neemt echter steeds meer toe en de kap

van de woudreuzen in dit gebied zijn de grootste zorg. Import van deze amazone kunnen we zeker niet meer verwachten en het is niet ondenkbaar dat deze vogel in de avicultuur zal verdwijnen, omdat er nauwelijks paren zijn die kweken bij de liefhebbers. In het wild is begin 1980 een gele mutant gevangen. Het betrof hier geen lutino maar een mutant met zwarte ogen. Waarschijnlijk is deze vogel verloren gegaan zonder dat er nakweek van is.

De bodini amazone (*A. festiva bodini*) is nagenoeg gelijk gekleurd, maar heeft een veel grotere rode voorhoofdsband die doorloopt tot boven het oog. Hierna gaat deze rode band over in mat lila en zijn de veren op de schedel en nek ook met een lila randje omzoomd. De wangen zijn bij deze vogels duidelijk blauw gekleurd en de teugel is zwart. De buitenste slagpennen

zijn bij deze vogels groen. De snavel is zwart en de naakte oogring is donkerder gekleurd. Deze soort werd pas in 1873 voor het eerst beschreven door Finsch.

Het verspreidingsgebied bevindt zich in centraal Venezuela langs de Orinoco tot de Rio Meta in Noordwest Guyana. De aantallen van deze vogels in de vrije natuur zijn redelijk te noemen en hij wordt zelfs de laatste jaren regelmatig in kleine aantallen geïmporteerd. Het verspreidingsgebied van beide ondersoorten overlapt elkaar niet.

In de vrije natuur

De blauwbaarden (*A. festiva*) zijn papegaaien die een voorkeur hebben voor bossen die in de nabijheid liggen van rivieroeveren. Natuurlijk komen ze ook voor in andere gebieden, maar ze hebben graag de beschikking over water in hun directe omgeving. Vaak zijn ze te vinden in de boomtoppen van vruchtendragende bomen in het tropisch regenwoud. Doordat ze vrij rustig zijn en hun groene verenkleed een perfecte camouflage vormt, worden ze vaak over het hoofd gezien. De meeste kans om deze vogels te zien, is wanneer de vogels hun slaapbomen opzoeken. Grote groepen worden zelden waargenomen en men ziet meestal een paar of een kleine familiegroep. Het leefgebied van de blauwbaard amazone (*A. festiva festiva*) is moeilijk toegankelijk en staat zelfs in de regentijd, wanneer de rivieren buiten hun oevers treden, gedeeltelijk onder water. Door de moeilijke toegankelijkheid is dit gebied amper bestudeerd en gaat

men er van uit dat er nog een redelijk bestand aanwezig is van deze amazone. Het leefgebied van de bodini amazone (*A. festiva bodini*) in Venezuela is toegankelijker en wordt steeds kleiner door de ontbossing van hun leefgebied. Tevens hebben de vogels te lijden onder de illegale vogelvangst in de onbeschermden gebieden. Voor veel amazone soorten is het verlies van leefgebied door grootschalige houtkap de grootste bedreiging. De vogels vinden minder voedsel en naast het verlies van geschikte grote bomen om in te broeden wordt hun leefgebied steeds meer versnipperd. De verwoesting van het regenwoud gaat in een enorm tempo en het blijkt nog veel erger te zijn dan men in eerste instantie aannam. Het selectief en beperkt kappen van grote bomen is een oplossing om de oorspronkelijke bossen grotendeels te behouden. Echter, nu blijkt via satellietfoto's dat er enorme gaten zijn ontstaan in het dak van de regenwouden door het commercieel verwijderen van de grote bomen. Er zijn zelfs zoveel gaten waargenomen dat de totale ontbossing 25 procent hoger is dan men tot nu berekend had. Door de gaten is de deken van bladeren die het regenwoud beschermt niet meer gesloten en wordt de hoge luchtvochtigheid onregelmatig en groeit er op deze plaatsen alleen maar gras en struiken. De temperatuur op de kaalgeslagen plaatsen loopt in het droge seizoen zo hoog op dat er zelfs grote bosbranden kunnen ontstaan. Natuurorganisaties proberen zoveel

mogelijk natuur te redden maar vaak zijn dit eilandjes in een verwoest landschap. De vogels en andere dieren hebben een corridor nodig om de andere gebieden te kunnen bereiken om zo genen te kunnen uitwisselen. Helaas bevinden de laatste gebieden met oerbos zich in de armste gebieden in Zuid-Amerika en is de natuur hier een ondergeschikte factor. Er zijn zelfs berichten dat Indianenstammen die na jaren van strijd eindelijk een vorm van zelfbestuur hebben gekregen hun bomen verkocht hebben aan Amerikaanse houtbedrijven. Voor deze Indianen die in armoede leven is een paar dollar veel geld en is een langetermijnvisie voor hen geen optie. De natuur en de volgende generaties zijn de grote verliezers en niemand grijpt in, omdat het allemaal legaal is. De Amerikanen die hun eigen land voor 90% ontbost hebben krijgen prachtig hout, de economie pakt de winst en iedereen is volgens hen tevreden. Gelukkig zijn er ook natuur- en ontwikkelingshulp organisaties die dergelijke praktijken proberen te voorkomen en de mensen voor de lange termijn proberen te helpen. Het ecotoerisme is hier een goed voorbeeld van. Tevens kan men op beperkte schaal planten oogsten die gebruikt worden in de farmaceutische industrie. Een interessant voorbeeld hiervan is een nieuw project met giffikkers, iedereen weet dat de substantie die deze kikkers afscheiden uiterst giftig is. Uit onderzoek is gebleken dat dit gif een uitstekende grondstof is voor het samenstellen van

UW

medicijnen tegen diverse ziekten. In gevangenschap gekweekte kikkers scheiden echter dit gif niet af, omdat gifkikkers in de vrije natuur giftige mieren eten en dit gif lozen door het via de huid weer af te scheiden. De gifkikkers, vaak niet groter dan een duimnagel, leggen hun eitjes in de schutbladen van bromelia's. In de oksels van deze planten is bijna altijd water aanwezig en ook muskieten en andere insecten leggen hier hun eitjes in. De kikker zoekt een bromelia op waar insectenlarven aanwezig zijn die als voedsel kunnen dienen voor de jonge kikker en legt een eitje in het mini waterpoeltje. In deze kraamkamer groeien de kikkervisjes snel op en een slimmerik is nu op het idee gekomen om kleine flesjes met een beetje water op te hangen in het regenwoud. Resultaat is een explosie van gifkikkers die nu kraamkamers genoeg hebben om zich in voort te planten. De weggevangen kikkers worden snel weer aangevuld en is naar mijn mening een geweldige uitvinding en zo worden de oorspronkelijke bewoners van een duurzaam inkomen voorzien. Zeldzame gifkikkers krijgen nu ook meer kans en worden aan verzamelaars over de gehele wereld verkocht. Deze manier van exploitatie berokkent nauwelijks schade aan de natuur en wat belangrijker is, alle planten en dieren profiteren mee in het betreffende gebied doordat de bossen niet worden gekapt en afgebrand ten behoeve van de landbouw.

Ervaring en huisvesting

Enige jaren terug kwam ik in de gelegenheid om een koppel bodini amazone (*A.f. bodini*) aan te schaffen. Twee goede vrienden en ik hebben gezamenlijk een collectie vogels waaronder diverse soorten Amazones, Kaketoës en Calques. Na een goed kweekseizoen konden we een aantal eigenkweek vogels leveren aan de vogelhandel ATC in Tilburg. Na het afrekenen zijn we de verkoopruimte ingelopen en zagen enkele paren bodini's amazones (*A.f. bodini*) zitten. De verkoopruimte is bij deze importeur hygiënisch, niet overvol en de vogels zijn per paar ondergebracht in schone kooien. De vogels waren samen met goudmasker amazones of blauwwang amazones (*A. dufresniana dufresniana*) ingevoerd en behoorlijk prijzig. Eigenlijk hadden mijn twee vrienden en ik het standpunt ingenomen om geen importvogels te kopen, maar alleen nakweek. Het probleem is echter dat er geen of nauwelijks nakweek van deze mooie papegaaien te verkrijgen zijn. Een koppel was nog niet geheel op kleur, maar sprak ons wel aan en we besloten eenmalig van ons principe af te stappen door import te kopen. Thuisgekomen begonnen eigenlijk meteen de eerste problemen toen de vogels in de

quarantaine werden losgelaten. Het waren zeer gestreste vogels en wat alles nog erger maakte was het feit dat de vogelvangsters aan één kant de vleugelpennen hadden afgeknipt. Bij het openen van de deur om water en voer te verserven schrokken ze en wilden ze wegvliegen wat natuurlijk met slechts één goede vleugel niet lukt, waarna ze hard op de grond terecht kwamen. Nakweekvogels zijn toch wel heel anders dan import en we hebben ons dan ook regelmatig afgevraagd waar we aan begonnen waren. De bodini's (*A.f. bodini*) zijn na twee weken naar de vogelarts gebracht en getest via bloedonderzoek op virussen en met een cloacaswap op chlamydia (papegaaien ziekte) door firma Gendika te Veendam. De ontlasting werd ook getest op allerlei zaken en tevens werden een aantal afgeknipte veren uitgetrokken, zodat er zich weer snel een complete vleugel kon vormen. De testen zijn na enkele maanden herhaald en na ongeveer zes maanden toen alles wederom negatief getest was, zijn de bodini's in onze collectie geplaatst. De vogels zijn overigens meerdere keren ontwormd en niet voor niets. Verschillende wormkuren gaven dode wormen in de ontlasting en waarschijnlijk zijn de vogels in het wild al besmet geraakt. De vogels kregen een binnenvolière van 2,5 meter lang en 1,25 breed en kregen regelmatig de gelegenheid om de grote buitenvolière op te zoeken. Zoals ik al bij het kweekverslag van de geelschouder amazone (*A. barbadensis*) heb geschreven delen bij ons meerdere koppels om toebeurt een grote buitenvolière, wat als voordeel heeft dat de vogels flink hun vleugels kunnen uitslaan en waardoor het geluid (lawaai) van de vogels beperkt wordt. De vogels zijn nu drie jaar in ons bezit en ze blijven uiterst stressvol. Wij hebben ook twee koppels nakweek blauwkroon amazones (*A. ventralis*) die ook schuw blijven, maar waar we normaal de kooien kunnen schoonmaken. Bij de bodini's (*A.f. bodini*) moeten we zeer voorzichtig te werk gaan. Wanneer we langs de vogels lopen schrikken ze en vliegen meteen in een hoek van de kooi. Met dergelijke vogels kweken is natuurlijk geen gemakkelijke opgave en dat is voor ons dus een extra uitdaging.

Voeding

De voeding bestaat uit een goed zaadmengsel voor papegaaien en bijna dagelijks eivoer, fruit en groenten. Kiemzaden worden in de aanloop en tijdens het kweekseizoen verstrekt. Het belangrijkste aspect in de voeding is naar mijn mening het krachtvoer. Persoonlijk heb ik goede ervaringen met het Aves opfok-A supplement. Dit poeder voeg ik bij een hardgekookt ei met beschuitmeel en kan naar mijn mening met geen enkel

commercieel eivoer vergeleken worden. Het is natuurlijk een stuk bewerklijker, maar wanneer je een grote portie maakt kan je dit invriezen. Tevens voeg ik bij het eivoer een beetje spirulina van de firma Avian. Spirulina is een algenproduct wat zowel voor mensen als dieren een gunstige werking heeft op de gezondheid. Persoonlijk heb ik het idee dat de vogels door het gebruik van spirulina een betere kleurdiepte en glans tonen. Iedereen heeft zijn eigen idee over voeding en je moet naar mijn mening altijd voor jezelf de vraag stellen of het beter kan. Het voeren van pellets is voor mij persoonlijk geen optie en ik denk dat een zaadmengsel met een goed eivoer en veel variatie in fruit en groenten een uitstekende basis is voor een goede verzorging en de daarbij behorende kweekresultaten. Voor fruit kan men appel, peer, mango, papaja, banaan, bessen, bramen, frambozen en granaatappels gebruiken. De granaatappels komen uit Zuid-Europa en zijn in het najaar goedkoop bij de Turkse groentebouwer te verkrijgen. Druiven voer ik niet meer omdat er regelmatig berichten verschijnen over een te hoog gehalte aan bestrijdingsmiddelen in deze vruchten. Voor groenten kan men rode bieten, de binnenbladeren van andijvie en sla, winterwortelen, tomaat, (gekookte) broccoli, rode paprika, pepers, radijs, maïs vers of uit blik, gebruiken. Uit de vrije natuur kan men muur, rozenbottels en paardenbloem verzamelen. De paardenbloem kan in zijn geheel gevoerd worden van de wortel tot de bloem. De vogels moeten het leren eten, maar het is een zeer waardevolle plant, zeker omdat het een reinigende werking heeft van het lichaam. Vervetting treedt snel op bij amazones en zeker wanneer ze klein gehuisvest zijn. Daarom is het belangrijk de vogels aangepast te voeren en te dwingen alles op te eten wat aangeboden wordt. De voeding van amazones moet niet te vet zijn en zo gevarieerd mogelijk. De amazones zijn ook vatbaar voor een tekort aan vitamine A en daarom is het belangrijk om zoveel mogelijk fruit en groente te geven met een hoog gehalte aan deze vitamine, zoals banaan, broccoli, tomaat, rode paprika, wortelen en rode pepers.

Tot slot

Of deze amazonesoort in de collectie van vogelliefhebbers zal blijven, zal afhangen of er met deze vogels gekweekt zal worden. De liefhebber die een uitdaging zoekt om met een bijzondere amazone te kweken zou ik willen uitnodigen deze vogels aan te schaffen. Hetzelfde verhaal geldt ook voor de goudmasker of blauwwang amazone (*A. dufresniana dufresniana*) die ook maar in enkele collecties te vinden is. Zoals ik al geschreven heb is er toch wel enige moed voor nodig en is het ook financieel

43

een grote gok. Lukt het om met deze vogels te kweken, dan zal de voldoening veel goed maken. De discussie of er wel of geen import moet plaatsvinden, geldt natuurlijk voor veel soorten vogels. Naar mijn mening is een wildvangvogel voor veel vogelsoorten een welkome aanvulling om de bloedlijnen te verversen. Veel bloedlijnen van nakweekvogels zijn vaak van enkele productieve paren afkomstig en vervolgens worden de vogels "onverwant" gemaakt op basis van ringnummers. De verwantschap is nergens geregistreerd en men gaat er van uit dat de ouders en/of grootouders onverwant zijn. Op lange termijn zal dit zich gaan wreken op de kwaliteit van de vogels. De bestanden van Australische parkieten in gevangenschap waren redelijk groot na het export verbod in 1950. Veel soorten waren productief en zijn behouden voor de liefhebbers. Wat iedere liefhebber toch moet zijn opgevallen, is dat er de laatste tien jaar een ware explosie van mutanten is geweest. Zijn de mutaties toeval of is hier sprake van inteelt en verzwakking van deze vogelsoorten? Ik houd het maar op het laatste, omdat ik niet geloof in zoveel toeval. De bestanden van Zuid-Amerikaanse parkieten en papegaaien in de avicultuur zijn veel minder groot in aantal en veel gevoeliger voor inteelt dan andere papegaaiachtigen en daardoor is iedere importvogel een welkome aanvulling. Zoals ik al eerder heb vermeld is het ook mogelijk dat er projecten worden opgestart om met vogels in het land van herkomst te gaan kweken. Hierdoor zouden er een aantal soorten vogels waar vraag naar is gevangen moeten worden. De vogels moeten goed begeleid en verzorgd worden en dan is er een redelijke kans dat de vogels in hun natuurlijke omgeving tot broeden overgaan. Nakweek zou men dan geringd wereldwijd kunnen verkopen aan liefhebbers die deze vogels willen hebben. Omdat het nakweekvogels zijn is het risico minder hoog en levert het geld op ter ondersteuning van

de mensen die bij of in het natuurgebied wonen. Wat we goed in het oog moeten houden is het simpele feit dat de mensen kiezen voor het geld dat de natuur hen oplevert. Op welke wijze en of het duurzaam gebeurt, interesseert over het algemeen de meeste betrokken inwoners niet.

Literatuur

Voor liefhebbers van papegaaien is er enige tijd geleden een prima boek verschenen; namelijk het boek Amazon Parrots geschreven door Rosemary Low. Het boek behandelt alle aspecten van deze vogelsoort, zoals voeding, huisvesting en kweek. Tevens is het boek voorzien

van mooie foto's en staan alle soorten afgebeeld en worden ze uitgebreid beschreven. Voor de liefhebber van amazones is dit boek een echte aanrader. Het kost circa veertig euro. Het is echter niet verkrijgbaar via de boekhandel, maar kan besteld worden bij: Internationaal verzendhuis van vogelboeken I.V.V. telefoon 0525 631139 of via mail birdbooks@introweb.nl.

Geraadpleegde literatuur:

Lexicon der Papegaaien, T. Arndt.
Amazonen, K. Bosch en U.Wedde.
Amazon Parrots. Rosemary Low.

AANKONDIGING BIRDPEX 2010

Birdpex is een 4-jaarlijkse postzegeltonstelling voorbehouden aan verzamelingen met vogels als onderwerp. De eerste editie vond plaats in 1990 in Christchurch, Nieuw-Zeeland. Voor de 6de editie worden van 9 tot 12 April 2010 een 100-tal verzamelingen, met o.a. een verzameling over Versele-Laga en vogelvoeding, samengebracht in Antwerp Expo. Meer informatie vindt u op www.birdpex.be.

Net zelfstandig moeten zij al aan de showkooi wennen

43

STANDAARD GRASPARKIETEN, HET HELE JAAR DOOR

Wanneer ik de vogels ga afhalen van de districtstentoonstelling, kijk ik nog even met een paar grasparkietenliefhebbers naar mijn vogels en dan zien we dat mijn pop klaar gaat zitten om zich te laten treden. Wat een conditie heeft deze pop.

Ze is dit seizoen al naar vijf shows geweest, waarvan nu twee achter elkaar en toch toont ze op deze tentoonstelling zelfs broedconditie! Dat is toch wel bijzonder.

Wanneer ik de vogels ga afhalen van de districtstentoonstelling, kijk ik nog even met een paar grasparkietenliefhebbers naar mijn vogels en dan zien we dat mijn pop klaar gaat zitten om zich te laten treden. Wat een conditie heeft deze pop. Ze is dit seizoen al naar vijf shows geweest, waarvan nu twee achter elkaar en toch toont ze op deze tentoonstelling zelfs broedconditie! Dat is toch wel bijzonder.

Zei men vroeger altijd dat je niet teveel met je vogels showen moest, want daar zouden ze onder lijden, zeker op je poppen moest je zuinig zijn. Eén of twee shows is het maximum, anders heb je er niets meer aan voor de kweek.

Dit was een waarschuwing waarbij ik dacht; en postduiven dan? Die gaan in het vliegseizoen iedere week de mand in en vliegen dan een paar honderd kilometer terug naar huis om daarna gelijk weer klaargestoomd te worden voor de volgende vlucht. Moeten wij dan moeilijk doen, omdat sommige vogels gewicht verliezen tijdens de tentoonstelling? Ik dacht: "Eens raken grasparkieten toch ook aan het showen gewend?" We zijn nu dan alweer decennia verder en bij mij blijken vogels die vaak naar shows geweest zijn, daarna prima in de kweek te gebruiken. Omdat ik altijd veel geshowd heb en ik niet alleen, is het mogelijk dat onze vogels langzamerhand de eigenschap hebben ontwikkeld om goed tegen het showen te kunnen. Om goed tegen het showen te kunnen moeten onze vogels wel aan de tentoonstellingskooi gewend zijn en zich daar thuis in voelen. Zij

moeten hierin eten, zichzelf oppoetsen, slapen en showen. Dit doen mijn vogels bijna zonder uitzondering. Dit komt omdat ik ze daar op voorbereid. Deze voorbereiding gaat als volgt. Als de jonge vogels net paar dagen zelfstandig zijn, dan laat ik ze met drie, vier vogels tegelijk de nacht doorbrengen in een showkooi. Ik zet ze daar 's avonds in nadat zij hun krop hebben volgegeten. De volgende morgen liggen ze vaak tegen elkaar aan op de kooibodem, net alsof ze nog in hun broedblok lagen, lekker krus wat knabbelend. Hierna zet ik ze in een vlucht waar zij met elkaar wat vliegen en klauteren, eten, drinken en spelen. 's Avonds gaan zij weer met een volle krop de showkooi in, maar nu twee aan twee. De volgende morgen zet ik ze dan weer in de vlucht waar zij met elkaar de dag doorbrengen. Dezelfde avond gaan zij weer met volle krop de showkooi in, maar

nu één vogel in een kooi. De volgende dag laat ik ze wat langer in de showkooi en voor ik ze in de vlucht zet voel ik aan hun krop of er al wat eten in zit. Door het jaar heen nemen wij grasparkietenkwekers onze vogels af en toe in de hand en zetten ze een kwartiertje in een showkooitje om te wennen. Dit is eigenlijk de hele voorbereiding die ik mijn grasparkieten geef. Het werkt prima.

Op dit moment heb ik een koppel met vier jongen. Het derde jong is 13 dagen. Van de twee verlengde staartveren die normaal gelijk uitgroeien is er één in groei achtergebleven. De ene stoppel is ongeveer tien millimeter en je ziet al de top van de veer doorkomen. De andere stoppel is nog slechts drie millimeter en zit dicht. Ik heb het puntje open geknipt, zodat de veer alsnog naar buiten kan komen. Het blijkt te werken, zes uur later is de veer er uit en heeft de andere al bijna ingehaald. Als je hier niets aan doet dan zal de veer gewoon naar binnen groeien en ontsteken en dan heb je een vogel met een staartprobleem. In het kweekboek vermeld ik deze bevederingfout, omdat dit een reden kan zijn om de vogel later uit te selecteren. Ik houd alle bevederingproblemen streng in de gaten. In een ander blok moet vandaag het eerste jong uitkomen. Ik kijk in het blok en zie een aangepikt ei, het jong is al voor een kwart zichtbaar. Rustig doe ik het blok dicht zodat de pop de eieren en het uitkomende jong warm kan houden. Na een paar uur kijk ik nog eens in het blok, maar het jong in het ei is nog amper te zien, want het ei wordt nu dichtgeplakt door een donsveer. Normaal laat ik de natuur zijn gang gaan, maar deze keer haal ik het ei er uit en trek de donsveer weg. Ik pel het ei wat verder open en zie dat het binnenvlies over één oog en de snavel geplakt zit. Ook dit verwijder ik en het jong begint luid te piepen. De pop komt op het geluid af en ik leg de halve dop met het jong eraan vast terug. Een uur later kijk ik nog eens en het jong blijkt geboren en ligt op z'n rug met een lege krop. Als jonge grasparkieten op hun rug liggen, dan is dat om gevoerd te worden dus ik sluit gauw het blok. 's Avonds heeft het jong voedsel in zijn krop. Ik hoop dat deze ronde alles verder goed verloopt, want in de eerste ronde werd er door de pop niet goed gevoerd. Deze keer heb ik wat bevedering naast de snavel van de pop weggeknipt in de hoop dat dit het voeden gemakkelijker maakt. We zijn nu een paar dagen verder.

Ze zijn al gauw op hun gemak en voeren elkaar

Om kampioen te kunnen worden moeten zij nog heel wat uitgroeien

Het derde ei van dit koppel is rondom aangepikt. Het valt te verwachten dat het jong over een uurtje helemaal uit het ei is. Ik kijk 's avonds nog in het blok en zie dat het aangepikte ei er nog steeds zo bij ligt. Het ei houd ik tegen mijn oor maar ik hoor niets. Voorzichtig pel ik het ei verder open en het jong blijkt stijf en dood in het ei te zitten. Ik gooi het weg en bekijk de twee andere jongen. Er zit pap in hun kropjes, maar naar mijn idee niet genoeg. Het lijkt er op dat de pop haar kleine jongen niet genoeg pap kan voeren. Dus het wegknippen van de veren rond de snavel heeft niet geholpen. Wat is nu mijn dilemma. Ligt het aan de pop of zijn de jongen gewoon niet sterk genoeg en vertonen zij niet genoeg bedelgedrag om de pop te stimuleren om hen te voeden? Het blijkt aan de pop te liggen, want toen ik de jongen naar een ander koppel overgelegd had, werden hun kropjes al snel vol gepompt. Dit falen vermeld ik in mijn kweekboek, want ik wil alleen met vogels verder gaan die het goed doen. Eigenlijk best vreemd dat een pop van 14 maanden niet goed voedt. Ik heb dit nog niet eerder meegemaakt. Voor deze moeder heeft de noodklok al geluid, ze mag proberen van deze tweede ronde nog wat te maken, maar het uitsellecteren staat al vast.

Wat is er namelijk nog meer aan de hand? Het afgelopen jaar was het een compleet bevederde vogel die ook leuk geshowd heeft, maar twee maanden geleden raakte ze haar twee grote staartpennen kwijt en die komen niet goed voor terug. Dus ook zij behoort tot de grote groep grasparkieten met bevederingproblemen. Voor mij geldt hier maar een motto: "Weg ermee!" Dat geeft ruimte en er komt weer een broedkooi beschikbaar voor een ander stel vogels.

De foto's van mijn vogels maak ik in een tentoonstellingskooitje waarvan ik het voorfront verwijderd heb. Vervolgens pak ik de vogel en zet hem op stok. Vaak blijven ze dan gewoon zitten en doe ik een stap naar achteren om mijn camera te pakken en een foto te nemen. Ook komt het wel voor dat ze eerst een paar keer wegvliegen, maar dan grijp ik ze zo uit de lucht en zet ze terug, net zo vaak tot ze wel op de zitstok blijven zitten. Ik besef me dat dit wel bij mijn grasparkieten kan, maar ik vermoed dat zo iets bij andere vogels niet gemakkelijk zal lukken. Het is eigenlijk een voorrecht om grasparkietenkweker te zijn.

Tekst en foto's: Jan Bouwmeester
Wordt vervolgd!

43

VOGELKUNDE

Onze dierhouderij

U hebt het niet kunnen missen in de media. Wij hebben een soort van wereldprimeur te pakken met de uitbraak van Q-koorts. Deze ziekte gaat soms over van dieren op mensen, wat al voor veel slachtoffers heeft gezorgd. Opzienbarend is dit echter allerm minst. Voor ziekteverwekkers zijn wij als mens geen bijzondere diersoort. Bovendien maken ziekteverwekkers als virussen en bacteriën gebruik van hun grote aanpassingsvermogen. Daarmee worden ze ongevoelig voor bestrijdingsmiddelen (resistent) en daarnaast gebruiken ze mutatie ook als strategie. Inmiddels worden de meest ingrijpende maatregelen uitgevoerd. Tienduizenden dieren worden afgemaakt, geruimd zozegd. Het zijn nu geiten en schapen, nadat eerder al koeien, varkens en kippen aan de beurt waren. Blijkbaar, zo mogen we constateren, is men in de commerciële dierhouderij niet bedachtzaam genoeg bezig. Dat zou een voor de hand liggende conclusie kunnen zijn, zeker als we vanuit vogelaarperspectief tegen deze zaak aankijken. De gevolgen zijn steeds groot en de verschillende uitbraken volgen elkaar snel op. De realiteit is, dat nu dit kalf weer verdronken is, er veel aandacht komt om dit dierhouderij probleem aan te pakken. Toch wordt de indruk gewekt dat hierbij soms redelijk naïef gedacht en gehandeld wordt. De ziekmakende bacterie bijvoorbeeld is zeker niet volledig uitgeschakeld en tegelijkertijd bestaan er nog talloze nieuwe plannen voor zgn. landbouw- ontwikkelingsgebieden (LOG's) met nog grotere veeconcentraties in megastallen.

Vogelhouderij

In onze tak van dierhouderij gaat het dus om vogels. Dat zijn in het algemeen kwetsbare dieren. Dikwijls wordt daarbij een heel speciale aanpak gevraagd wil men goede resultaten behalen. We hebben daarvoor in het verleden zeker ook leergeld moeten betalen. Dat is niet erg, want we hebben in deze ons lesje wel geleerd. Zo is het immers nog maar kort geleden dat het kweken van wildzang niet zo wilde vlotten en dat we nu, met de gedomesticeerde nakomelingen of cultuurvogels, inmiddels wel heel fraaie resultaten weten te boeken. Toch roepen de huidige problemen in de bio-industrie gedachten op die teruggaan naar de experimenteerperiode bij onze vogels. Vergeet niet dat wij nu, na veel experimenteren, vogelkundig juist weten

te handelen. Biologisch gezien lijkt dat in de bio-industrie duidelijk niet het geval. De vraag dringt zich dan ook op of de ervaring opgedaan in de vogelhouderij niet op enigerlei wijze ook iets zou kunnen betekenen voor de dierhouderij in het algemeen. Het gaat om de wet en regelgeving, die door de natuur zelf wordt opgelegd. Het zijn niet zozeer de grenzen aan kapitaal, of ruimte, of wat dan ook, maar de biologische grenzen die gerespecteerd moeten worden. En van die grenzen, daar weten we als vogelkwekers inmiddels aardig wat van!

Biologische grenzen

Ook in onze liefhebberij lopen we regelmatig tegen grenzen aan. Niet toereikende financiële middelen, ruimte- of tijdgebrek kunnen belemmerd werken, maar ook het ontbreken van enige algemene vogelkennis. Voor zover dit in relatie staat met het onderwerp *grenzen*, is het gewenst concreet te zijn. Duidelijk zijn bedoeld, grenzen die in de vrije natuur nauwelijks betekenis hebben, maar des te meer in onze vogelhouderij. Je zou ze daarmee als praktische grenzen kunnen bestempelen, maar dan wel op een biologisch grondslag. We nemen hierbij het verschijnsel *overbevolking* onder de loep. Teveel vogels in een beperkte ruimte. De veelal logisch verklaarbare gevolgen zijn onnatuurlijk gedrag, stress, waaronder verenpikken en een verhoogd ziekterisico. Vaak wordt gesproken van een hoge besmettingsdruk. Varkens vreten in deze situatie elkaars krulstaarten op. Bovendien zijn bij tal van andere diersoorten onder vergelijkbare omstandigheden afwijkende gedragingen vastgesteld.

Genetisch bepaalde grenzen

Hoewel de hiermee bedoelde grenzen uiteraard ook biologisch zijn, zijn ze van een andere aard. Meer op het individu gericht en erfelijk bepaald. Deze grenzen zijn in de praktijk ontdekt door pioniersarbeid van onze voorgangers. Sommier willen we daar in dit bestek nog eens naar kijken en nog belangrijker, we zullen er altijd rekening mee moeten houden. Stel dat je besluit om bastaarden te gaan kweken. De keuze valt op putter x kanarie. Vogels van verschillende soort. Een reële verwachting is dat er nakomelingen zullen komen, maar eventueel verder kweken met de verkregen bastaarden is vrijwel onmogelijk. Enigszins merkwaardig zou je kunnen denken, omdat bij bastaardputter

x kanarie de verwantschap groter lijkt als bij het eerste paar. Bovendien is algemeen bekend dat bij de kruising van kapoetsensijs x kanarie deze grens niet zo duidelijk bestaat. Blijkbaar is er soms een genetische grens, als een soort slot, dat ervoor zorgt dat de soorteigen identiteit niet verder wordt afgebouwd. Een nog merkwaardiger grensgeval doet zich voor bij de kruising Europese kanarie x kanarie. Omdat hierbij de partners meer verwant zijn, zou je de vruchtbaarheid eerder hoog mogen inschatten. Deze beide soorten liggen anders gezegd genetisch gezien dicht bij elkaar. Dus het inkweken van gewenste kanariemutaties zou niet al te moeilijk hoeven zijn. Toch bleek en blijkt dat nog steeds dat niet te lukken. Zo ongeveer bij de derde generatie gaat het slot erop en is het met de vruchtbaarheid gedaan. De partners waren intussen, zo zou je kunnen stellen, elkaar genetisch steeds verder genaderd, maar toch?

Kweektechnische grenzen

Ook hierbij omwille van de volledigheid nog enkele van oorsprong biologische of genetische grenzen. Het verschil met de eerdergenoemde grenzen is dat je ze als kweker gemakkelijk omzeilt bij een juiste samenstelling van kweekkoppels. Zo kunnen we bij onze vogels niet eindeloos kweken in familieverband. De negatieve gevolgen van inteelt liggen immers op de loer. We kunnen niet langdurig bezig blijven met kweken van schimmel x schimmel. Bevederingproblemen waaronder lumps zijn te verwachten. Ook intensief x intensief pakt vaak verkeerd uit, o.a. door bevederingproblemen en wanneer we dominant wit x dominant wit samenstellen, is een gedeeltelijk afsterven in het ei te verwachten wegens onvoldoende levensvatbaarheid. Waarom deze vrij willekeurige opsomming? Vooral omdat we ons steeds zullen realiseren dat deze natuurlijke grenzen gerespecteerd moeten worden. En niet alleen in de vogelhouderij, maar waarschijnlijk in elke vorm van dierhouderij in aangepaste vorm. Onze overheid samen met dierhouderij en de burgers zouden moeten komen tot duurzaamheid in deze sector, ook omdat de volksgezondheid in het geding is. Aanpassing van beleid derhalve. De totale problematiek is echter zeer gecompliceerd te noemen.

Waarnemer, W. v.d. Vliet

alles over vogelringen (deel 2)

In een serie van drie artikelen publiceren we de inhoud van de door de bond uitgegeven brochure t.b.v. de lezers van *Onze Vogels*. Deze maand:

SPECIALE REGELS VOOR BESCHERMDE VOGELS.

In ons eigen land gelden er voor beschermde vogels speciale regels voor het ringen. De basis van die regels vindt zijn oorsprong in Europese wetgeving. Alle vogels die in de Europese Unie in het wild voorkomen, zijn in het kader van de Flora- en faunawet beschermd. In deze wetgeving is geregeld, dat gekweekte vogels gehouden mogen worden, mits zij een pootring hebben die is afgegeven door een erkende vogelbond. Dit geldt voor inheems beschermde vogels en uitheems beschermde vogels (CITES Bijlage A, een overeenkomst over de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten).

We zullen proberen op een zo eenvoudig mogelijk wijze weer te geven met welke regels een vogelliefhebber te maken kan krijgen.

1. Ringenregeling beschermde gefokte vogels

In de Flora- en faunawet staat dat gefokte vogels een gesloten pootring moeten hebben. Dit zijn:

- alle beschermde inheemse vogels
- alle beschermde uitheemse vogels die zijn opgenomen in Bijlage A van Europese Verordening 318/2008, de zgn. CITES vogels

Dit geldt ook voor hybride vogels, als daarbij een beschermde vogel is betrokken.

In een besluit van de minister (Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens)¹ staat welke vogels dat zijn en hoe die ringen er uit moeten zien. Deze ringen hebben o.a. een breukzone, waardoor er niet mee gemanipuleerd kan worden (oprekken).

U vraagt de ringen aan bij de vogelbonden die door het ministerie van LNV zijn erkend. Ook voor vragen over de regeling kunt u bij de vogelbonden terecht. De NBvV is één van de door de minister erkende bonden.

Wij hebben deze regeling voor u achter in deze brochure opgenomen. De daarbij behorende lijst echter niet, want dan zou deze brochure te omvangrijk worden.

Op de site van de NBvV <http://www.nbv.nl/content.asp?page=34> vindt u de officiële lijst, maar u kunt daar ook een lijst vinden die gealfabetiseerd is op Nederlandse naam. Achter in deze brochure staan de meest voorkomende vogels.

2. Hoe kunt u deze ringen aanvragen?

De ringen voor beschermde vogels worden afgegeven door een aantal Nederlandse vogelbonden, waaronder de NBvV. De NBvV maakt de ringen zelf, andere bonden besteden het aanmaken van de ringen uit.

Voor het aanvragen van de ringen geldt een door de minister voorgeschreven formulier. Dit formulier vindt u achter in deze brochure. Een

origineel formulier kunt u toegestuurd krijgen door het bondsbureau, maar ook het downloaden van de NBvV site behoort tot de mogelijkheden (<http://www.nbv.nl/content.asp?page=34>). Voor de leden van de bond wordt jaarlijks het aanvraagformulier afgedrukt in het februarinummer van *Onze Vogels*.

Hoe vraagt u ringen aan?

Bij het invullen van het ringenformulier moet u nauwkeurig te werk gaan.

U bent lid van een NBvV afdeling	Met het voorgeschreven formulier aanvragen bij het ringencommissaris van uw afdeling.
U bent verspreid lid van de NBvV	Met het voorgeschreven formulier rechtstreeks aanvragen bij het bondsbureau onder vermelding van uw kweeknummer
U bent geen lid van een vogelbond	Met het voorgeschreven formulier aanvragen bij het bondsbureau. U betaalt € 1,- extra per ring.

Vul alle vragen in, want anders kan uw aanvraag niet worden behandeld.

In alle gevallen dient u het BSN nummer op te geven (vroegere Sofinummer).

Als op het bondsbureau uw aanvraag is goedgekeurd worden de gegevens van de aanvraag digitaal doorgegeven aan het ministerie van LNV.

De controlerende instanties (politie en AID) beschikken dus altijd over de gegevens van de aan u verstrekte ringen en de door u aangevraagde ringen. Uiteraard is dat gemakkelijk bij een eventuele controle, maar zeker ook om misstanden tegen te gaan.

3. Extra regel voor Bijlage-A vogels.

Als u voor vogels, welke in de bijlage bij de "Regeling" zijn aangeduid met A of A- (CITES vogels) ringen aanvraagt, dan bent u verplicht het aantal ouderparen op te geven.

Dit betekent dat u alleen ringen voor deze vogels kunt aanvragen wanneer u ook inderdaad oudervogels in uw bezit hebt.

4. Is de ringmaat voorgeschreven? Kan ik daarvan afwijken?

De ringmaat die in de regeling staat is voorgeschreven. Deze ringmaten zijn recentelijk in

¹ We zullen in het vervolg alleen "Regeling" gebruiken

overleg met de vogelbonden aangepast.

In principe heeft u geen andere ringmaat nodig. U mag ringen met een kleinere ring, maar een grotere ringmaat mag u alleen gebruiken als dat noodzakelijk is.

Die noodzaak blijkt in alle gevallen uit de dikte van de poten van verwante vogels. Dat wil zeggen dat de poten van één van de ouders, het ouderpaar of eerdere nakweek van hetzelfde ouderpaar, dikker zijn dan gemiddeld. Kwekers moeten bij controle aannemelijk kunnen maken dat het gebruik van een grote ringmaat noodzakelijk was.

Om dat aannemelijk te maken, kunnen foto's worden gemaakt van de poten van het ouderpaar of eerdere nakweek van hetzelfde ouderpaar. Op deze foto moet te zien zijn dat de ring te strak zit of dat de pootring is ingegroeid. Bewaar bij de foto's zoveel mogelijk gegevens, zoals de datum waarop de foto gemaakt is, de ringscriptie, de ringmaat, naam en adres van de kweker en de vogelsoort.

Moet een pootring van een beschermde vogel verwijderd worden, laat dat dan altijd doen door een dierenarts. Laat hem of haar een verklaring opstellen met daarop de datum, de ringscriptie, de reden van het verwijderen van de pootring, naam en adres van de houder en de vogelsoort. Bewaar de verwijderde pootring en neem contact op met Dienst Regelingen.

5. Mag ik een grotere ringmaat gebruiken wanneer ik vergeten heb een vogel te ringen?

Het antwoord kan heel kort zijn: Nee!

In dat geval moet u een aanvraag indienen voor een "Bezitsonthefing voor particuliere houders van dieren die tot een beschermde in- of uitheemse diersoort horen". Dit formulier vindt u op:

<http://www.nbv.nl/downloads/>

Aanvraagformulier_bezitsonthefing[1].pdf

Een specimen vindt u achter in deze brochure.

Ga naar de plaatselijke politie en laat een proces-verbaal opmaken; ze komen dan bij u kijken of alles er bonafide uitziet. Maar het zal heel vaak voorkomen dat de politie u laat weten daar geen tijd voor te hebben. In dat geval kunt u een eigen verklaring opstellen, die "naar waarheid" is ondertekend. In de eigen verklaring moet dan wel de herkomst van het jong aangegeven zijn door vermelding van de kweeknummers van de ouders. Dat proces-verbaal of eigen verklaring stuurt u met het formulier dat u kunt downloaden naar de dienst Regelingen van LNV. U ontvangt dan voor 5 jaar een ontheffing.

Wij wijzen er op, dat op het formulier nog het oude adres staat van CITES; u moet uw correspondentie richten tot:

Dienst regelingen/CITES,
postbus 19530,
2500 CM Den Haag

6. Mag ik ringen van dezelfde maat gebruiken voor andere vogels dan ik heb opgegeven?

Sinds de wijziging van de regelgeving per 1 juli 2009, is de koppeling tussen ringmaat en vogelsoort bij 'niet bijlage A soorten' niet meer zo strikt als voorheen. U moet alle vogelsoorten waarvoor u de ringen gebruikt opgeven. Ringen met dezelfde maat mogen voor alle opgegeven vogelsoorten gebruikt worden. Voor vogels vermeld in de bijlage van de "Regeling met A of A-" blijft het verplicht dat de ringen alleen gebruikt mogen worden voor de soort waarvoor ze zijn aangevraagd. De ringen mogen niet aan derden gegeven worden.

Om het vorige met een voorbeeld duidelijk te maken. U hebt ringen aangevraagd voor sizen en de kleine barsisizen. U hoeft nu niet meer precies in de gaten te houden welke volgnummers bij welke vogels horen, voor beide soorten geldt immers als ringmaat 2,5 mm. Anders wordt het wanneer u alleen ringen hebt aangevraagd voor sizen. Als u daarna een koppeltje kleine barsisizen koopt, dan mag u de ringen van de sizen niet gebruiken. Dat mag alleen als u aangeeft dat u ook ringen voor kleine barsisizen nodig hebt. U vult dan een bestelformulier in voor ringen voor kleine barsisizen en u bestelt o exemplaren. De controlerende instanties weten dan dat zij bij u als nakweek ook kleine barsisizen kunnen verwachten.

7. U gaat een vogel kopen, waar moet u op letten?

Om te voorkomen dat u na aankoop van een vogel in overtreding bent, is het belangrijk dat u de pootring van de vogel controleert. Niet naleven kan onder andere een proces-verbaal en inbeslagname van de vogel(s) tot gevolg hebben.

- De pootring moet bij een volwassen vogel nooit kunnen worden verwijderd.
- De pootring is rond en onbeschadigd en mag niet onderbroken zijn.
- Op de pootring van een in Nederland in gevangenschap gefokte vogel staat de inscriptie NL, de binnendiameter, het jaartal, de bondscore, het kweeknummer en het volgnummer.
- De ringmaat moet overeenkomen met de maat zoals in de bijlage bij de regeling staat genoemd. Een grotere ring mag alleen als een dierenarts of andere expert dat noodzakelijk acht.
- Een pootring van een buitenlandse vogel moet voldoen aan de (wettelijke) eisen gesteld in het land van afkomst.
- Een erg wilde vogel, een beschadigde kop of beschadigde poten, kunnen wijzen op een vogel die niet gekweekt is, maar in het wild gevangen.

Henk Marinus

43

Van 20-10-2008 tot 08-11-2009 heb ik samen met Herman Kremer een rondreis gemaakt door West-Australië. Een unieke mogelijkheid omdat Herman vele mooie 'vogelplekjes' weet en binnen Australië verschillende kwekers kent. Hij had dan ook de hele reis zo voorbereid dat we van dag tot dag naar een logeeradres reden waar we een grote verscheidenheid aan (bijzondere) vogels mochten verwachten. Voor mij betekende dit dat ik mij gedurende de hele reis helemaal kon focussen op de vogels van West-Australië. In een aantal delen doe ik hierover verslag. In dit deel stel ik graag de Carnabykaketoer aan u voor.

Stel Carnabykaketoos – Zie geslachtskenmerken (kleur oogring en kleur snavel)

12

DE CARNABYKAKETOE - *Calyptorhynchus latirostris*

De Carnabykaketoer behoort tot de zwarte kaketoos. Binnen de groep van zwarte kaketoos zijn vier hoofdvormen te onderscheiden; de geelstaart-, de witstaart-, de roodstaart- en de Lathamkaketoer. De Carnabykaketoer behoort samen met de Baudinkaketoer tot de enige witstaartkaketoos in de wereld. Beide soorten komen alleen maar voor in het zuidwesten van West-Australië.

Beschrijving

Carnabykaketoos zijn majestueuze, overwegend zwarte vogels, die 50 – 56 cm. groot zijn. Ze hebben opvallende witte wangvlekken en brede verticale witte banden op hun staart. De vogels bezitten een korte brede sterke snavel, waarmee ze gemakkelijk de hardste noten en zaden kraken. Man en pop zijn het beste van elkaar te onderscheiden door de kleur van de oogring en de kleur van de snavel. Mannen hebben een rode oogring en zwarte snavel en de poppen een grijze oogring en hoornkleurige snavel.

Verspreiding en leefgebied

De Carnabykaketoer heeft een relatief klein verspreidingsgebied en komt alleen maar

voor in het zuidwesten van West-Australië. Hij is hier te vinden van de Murchison rivier tot net ten noorden van Geraldton en Esperance en landinwaarts oostelijk tot aan Coorow in het noordelijk deel van de Wheatbelt (zeer groot graangebied in West-Australië) en Lake Cronin tussen Hyden en Norseman. Op sommige plaatsen in hun verspreidingsgebied komen ze vrij algemeen voor, zoals langs de gehele Swan kustvlakte rond Perth en in verschillende centraal gelegen delen van de noordelijke Wheatbelt. Lokaal zijn ze op sommige plaatsen uitgestorven zoals in verschillende centraal gelegen delen van de Wheatbelt. Van de vroege zomer tot aan de herfst en begin van de winter leven ze in kleine groepen langs de kust. In juli trekken de vogels meer landinwaarts naar de Wheatbelt op zoek naar boombestanden met geschikte nestholten. De broedperiode loopt van de late winter tot aan de lente en vroege zomer.

Swan Coastal Plain Project

De Carnabykaketoer wordt heden ten dage in zijn voortbestaan bedreigd als gevolg van stadsuitbreidingen

langs de kuststreek en rond Perth, alsmede door regionale uitbreiding van landbouwgronden. De populatie Carnabykaketoos is hierdoor de afgelopen 45 jaar met 50% afgenomen. Sinds 2001 is er een regionaal herstelprogramma, genaamd het *Swan Coastal Plain Project*, dat er voor zorgen moet dat de populatie zich stabiliseert en daar waar mogelijk weer uitbreidt. Hiervoor is onder andere onderzoek verricht naar het voedings- en broedgedrag van de vogels en is door vrijwilligers een telling verricht. Uit de telling bleek dat de populatie Carnabykaketoos ongeveer 4500 vogels omvat, veel minder dan aanvankelijk werd gedacht. Verder is onderzoek verricht naar de inheemse en niet-inheemse plantensoorten welke door de vogels worden gegeten, welk type landschap ze verkiezen en in welke boomsoorten ze hun nestholten maken. Gebleken is dat de vogels de gehele Swan kustvlakte bestrijken en zich voeden met de noten, zaden en bloesems van verschillende soorten bomen en planten uit de genussen; *Banksia*, *Dryandra*, *Grevillea*, *Hakea*, *Isopogon*, *Lambertia*, *Eucalyptus*, *Corymbia* en *Callistemon*. In

hun leefgebied blijken ze een duidelijke voorkeur te hebben voor gebieden met inheemse vegetatie en (niet inheemse) dennenbossen. Ze zijn dan ook het minst vertegenwoordigd in stedelijke gebieden. Indien in de komende 10 tot 20 jaar de verstedelijking doorzet en de dennenbossen in omvang afnemen, zal dit een zeer negatief effect hebben op de populatie Carnabykaketoes, zo blijkt uit het de *Swan Coastal Plain Project*. Met behulp van de gegevens uit het project is het de bedoeling dat de regering maatregelen gaat treffen om de achteruitgang in de populatie Carnabykaketoes tegen te gaan.

Broedproces

De pop legt gewoonlijk twee eieren en soms slechts één. Als er twee eieren zijn, wordt het tweede vaak vrij lang na het eerste gelegd, meestal vier tot negen dagen later. Er wordt nooit meer dan één jong groot gebracht. De broedduur bedraagt 28 tot 31 dagen. Bij de witte kaketoes broeden man en pop beide, bij de Carnabykaketoe alleen de pop. De jongen hebben bij de geboorte geel dons dat in ruim een week verkleurt naar grijs. Na ongeveer drie maanden vliegen de jongen uit. Ze worden dan nog gedurende enkele maanden door de ouders (bij) gevoerd. Op het tijdstip van uitvliegen zijn de geslachten al te onderscheiden. De mannen zijn donkerder van kleur en ook laten ze een harder stemgeluid horen. Jonge vogels zijn pas op een leeftijd van vier jaar geslachtsrijp. De soort is in de avicultuur zeer zeldzaam.

Bijzonderheden

In het zuidwesten van Australië komen, zoals in de inleiding al opgemerkt, twee soorten witstaartkaketoes voor; de Carnabykaketoe (*C. latirostris*) en de Baudinkaketoe (*C. baudinii*). Beide lijken erg veel op elkaar en zijn in het veld moeilijk van elkaar te onderscheiden. Bovendien kunnen ze in hetzelfde gebied worden aangetroffen. De Carnabykaketoe is iets kleiner maar wel robuuster en heeft een duidelijk kortere en smallere bovensnavel. Die van de Baudinkaketoe loopt echt uit in een punt. Daarnaast bestaat er een onmiskenbaar verschil in geluid.

A. van Kooten

Literatuur: Papegaaien en parkieten – Adri van Kooten

Bron: Herman Kremer

Website: www.vogelproblemen.nl

Opvliegende Carnabykaketoe van Banksia

Carnabykaketoes foeragerend op Banksia

Groepje foeragerende Carnabykaketoes op open terrein

43

Wordt het tijd voor maatregelen?

DE ZANGKANARIE IN DE VERDRUKKING

Even voor de beeldvorming: Ik kweek vanaf 1972 vogels van verschillende pluimage. In 1980 had ik mij schoorvoetend begeven op het zangkanarieterrein en heb ik een aantal Harzers aangeschaft bij een prominent kweker op dat gebied, Jan Blikman uit Leiden lid van de ANBvV. Ik kon heerlijk genieten van het ontspannen luisteren naar de zang van deze prachtige zangers. Voor de lokale "thuis"vereniging was het geen probleem en men deed er van alles aan om de hobby optimaal te kunnen beleven. Top, nietwaar?

Enkele jaren later, in 1984, heb ik mijzelf een halt toe moeten roepen, omdat ik op allerlei vlak actief was en mijn gezin daardoor in het gedrang kwam. Rond 1990 kriebelde het toch weer en mijn jongste zoon schafte zich wat postuurkanaries aan. Hij was zeer enthousiast en het was een drukte in de schuur van jewelste. Zijn enthousiasme werkte aanstekelijk en enige jaren later kocht ik van kweker Henk Ruiter twee stellen timbrado's.

Waarom nu timbrado's? De sfeer rondom het af luisteren, het benoemen van de zangtoeren, het omgaan met de zangertjes sprak mij aan en ik kweekte dan ook snel een aantal van deze vriendjes waarmee ik ook op wedstrijden kwam. Als kweker van een "nieuwe" vogel ga je op zoek naar gelijkgestemden en anno 2000 gebeurde dat al via het internet. Na korte tijd kwam er een clubje van een man of tien bij elkaar in Utrecht aan een van de grachten in een knus Spaans restaurantje. Fantastisch. We hebben toen besloten samen een "klubske" op te richten. Het was een start van een avontuurlijke belevenis in de wereld de zangkanarieliefhebberij.

Het zangkanarie-erf!

We stuurden onze vogels in bij lokale verenigingen, op rayon- en districtswedstrijden, op de Bondswedstrijd en zelfs naar de COM wedstrijden. Er was en is, zeer beslist enthousiasme genoeg. De kwekers kwamen eerst tweemaandelijks, nu maandelijks, bij elkaar en wisselden informatie en vogels uit, zochten elkaar op en probeerde zich te voegen in het standaard verenigingsleven bij de thuisvereniging en de gevestigde structuren van de bestaande bonden. Er is zelfs door enkele gedreven kwekers een initiatief genomen om de schouders te zetten onder een landelijke speciaalclub zangkanaries. Je zou zeggen: Het moet niet gekker worden. Een landelijk zangkanarie-initiatief terwijl we toch al lokaal enkele clubjes hebben die het uitstekend naar de zin hebben. Wat moeten we er mee? Wat brengt het mij? Enkele initiatiefnemers dachten: "Waarom niet?" Elkaar stimuleren, netwerken, leuke dingen met elkaar doen, de hobby delen en uiteindelijk ook naar een landelijke wedstrijd, dat was de ambitie. Toen echter sommige kwekers met elkaar een soort kwaliteitsniveau samenstelden voor het keuren van de zangertjes en voor de omstandigheden waaronder de vogels gekeurd en behandeld moesten worden, was het hek van de dam! Wat denken die lui well! Betweters! Soms hebben we moeite met rechtstreekse benoeming van knelpunten. Dat is jammer. We zien het dan snel als een aanval op het persoonlijk functioneren terwijl het ook gezien kan worden als constructief meedenken. Het gaat al 30 jaar goed toch zo? Waarom veranderen, als het al jaren goed gaat! Helaaa.....de jaarcijfers wijzen echter elk jaar weer anders uit. Zó goed gaat het helemaal niet.

Onbegrip of onwil?

Er is door de initiatiefnemers veel onderzoek gedaan. Er is met veel disciplines binnen de zangkanarieliefhebberij gesproken. Ja, menig liefhebber heeft er een ei over kunnen leggen! Wat er gezien is, dat sommigen bij voorkeur negatief zijn als het gaat om samenwerking met andere clubjes: "Dat gaat je nooit lukken!" is hun bittere voorspelling. Anderen waren soms gematigd positief en bleven in de wachtkamer zitten totdat er "voor de deur" een groots evenement

georganiseerd zou gaan worden. Weer anderen waren enthousiast, maar lieten nooit meer van zich horen. Samenwerken lijkt een ziekte waar men niet aan wil lijden. Waar zit hem dat nu in?

Op VOGEL 2010 is er gelegenheid om elkaar op te zoeken en dat werd natuurlijk ook gedaan. Ik had het geluk met een aantal zangkanarieliefhebbers te kunnen praten over het reilen en zeilen van de zangkanarieliefhebberij. Opvallend was daarbij dat de kwekers precies weten wat ze willen en dat zij zich niet gehoord of begrepen voelden door organisatie van tentoonstellingen etc. Wat mij nog meer verbaasde was dat men er ook geen zin meer in had om tegengas te geven aan de betreffende organisatie en in gesprek te gaan om hen te bewegen een goed product neer te zetten ten behoeve van de zangkanaries. Men accepteert gelaten de tekortkomingen en neemt zich simpelweg voor de volgende keer niet meer naar die wedstrijd te gaan, maar wel naar een wedstrijd waar men zich wel gehoord weet. Dit resulteert soms in beëindiging van de hobby. En de organisatie zich maar afvragen hoe het komt dat er zoveel terugloop is met inzendingen?

Ik heb afgelopen jaar op een aantal locaties gekeurd en wat mij opviel, was dat er bij een aantal lokale verenigingen zeer goede omstandigheden waren geregeld in samenspraak met de zangkwekers. Het was een plezier om daar te keuren. Een ware stimulans voor de zangkanariesport. Echter, als we kijken op sommige door de bond geïnitieerde wedstrijden, was het beduidend minder en leek het er op dat men niet precies wist hoe de zangkanaries op een adequate wijze behandeld moesten worden. Soms werd er een eigen interpretatie gegeven aan richtlijnen en regels en werden de kwekers niet optimaal betrokken bij de organisatie. We weten het immers zo goed, nietwaar? Maar de grote vraag is: "Hoe komt dat nu?" Van mij mag u weten dat ik niet geloof in onwil, maar eerder in het geven van onvoldoende aandacht aan de kwekers en onbegrip.

Probleem oplossen of struisvogelgedrag vertonen?

Het is voor niet-zangkanarieliefhebbers niet altijd eenvoudig de zangkanarieliefhebber te snappen. Waarom verduisteren? Waarom nu zo apart? Waarom de vogels in die kleine kooitjes? Waarom niet gewoon hetzelfde als de andere vogels? Waarom een aparte behandeling? Waarom dit? Waarom dat? Ik begrijp best dat men er moeite mee heeft. Er circuleerde nog niet zo lang geleden een mail tussen bestuursleden van een lokale vogelorganisatie met de tekst: "Donder al die zangkanarieliefhebbers eruit!" En dat was een organisatie die de zangkanaries op het vraagprogramma had staan. Het laat zien hoe er over zangkanarieliefhebbers gedacht kan worden. Maar als we goed nadenken kan het zo mooi zijn. Ja, mooi, dat is denk ik precies waar het probleem zit. De zangkanarie wordt namelijk gekweekt voor de zang en niet voor het mooi zijn. De overige vogels worden gekweekt om er zo mooi mogelijk uit te zien en worden daarop beoordeeld. Dat is een heel andere invalshoek dan vogeltjes die gekeurd worden op hun zang. Waarmee we geconfronteerd worden, is dat de zangkanarieliefhebbers, maar ik denk ook sommige organisaties, zich niet begrepen voelen terwijl beide partijen hun stinkende best doen om de zaakjes zo goed mogelijk voor elkaar te hebben. De organisaties snappen de

Dit schrijven is geen aanval op hardwerkende vrijwilligers, maar een poging om een open blik te geven op de huidige complexe problematiek in de zangkanarieliefhebberij en daarmee een lans te breken voor inbreng door de zangkanariëkwekers op een zo breed mogelijk vlak.

zangkanarieliefhebber niet en de zangkanariëkweker snapt niet dat de organisatie het maar niet doet op de wijze zoals het wenselijk is. Wat kunnen we met dit gegeven? Volgens mij twee dingen:

1. Gewoon ontkennen dat het een probleem is en doorgaan waar we mee bezig zijn. Kop in het zand!
2. Onderzoeken waar mogelijke verbeterpunten zitten en kijken hoe dit te regelen is. Oplossing zoeken!

Heeft de zangkanarieliefhebberij nog toekomst?

Na lang nadenken ben ik toch tot de conclusie gekomen dat we erg goed zijn in het ontkennen van knelpunten, ondanks dat hard cijfermateriaal dit tegenspreekt. Struisvogelgedrag? Ja, misschien. Als je een probleem onderkent, dan voel je je verplicht om er ook iets aan te doen, nietwaar? Ontkennen is dus een makkelijke optie en levert ook geen extra werk op.

Het lijkt er op dat de zangkanariehobby nagenoeg geen bestaansrecht meer heeft!

Tot deze conclusie kun je komen op basis van diverse parameters, zoals het aantal keurmeesters, het teruglopend aantal kwekers, het teruglopend aantal inzendingen op wedstrijden en het teruglopend aantal activiteiten, etc. Er is geen ontkennen aan. Dat moge duidelijk zijn, maar daarmee is er nog geen antwoord gegeven op de vraag aan het begin van deze paragraaf: Heeft de zangkanariesport nog toekomst?

Het zal u misschien verbazen, maar ik denk namelijk van wel! Het is uiteraard wel gehouden aan een aantal fundamentele voorwaarden! Er moet beslist wel wat gebeuren, er moeten maatregelen genomen worden en we mogen er zeker niet te licht over denken. Elke hobby heeft toekomst, maar het valt en staat met zaken welke vaak niets te maken hebben met de hobby op zichzelf. Hebt u wel eens in het buurthuis gekeken? Wat houdt zo'n buurthuis overeind? Hebt u wel eens gekeken bij diverse succesvolle verenigingen? Wat houdt zo'n vereniging overeind? Hebt u wel eens gekeken op uw werk welke afdeling het meest succesvol is? Wat is daar de oorzaak van? Het zal duidelijk zijn, de factor "mens" is de sleutel tot succes. Mensen die aandacht besteden aan elkaar, aan elkaars interesses, aan elkaars lek en gebrek. Teamgeest, vriendschappelijkheid en verbondenheid. Dat zijn sleutels tot succes. Waar moeten we dus aandacht aan schenken? Aan de vogeltjes of aan de mens? Ik ben van mening dat we de meeste aandacht moeten schenken aan de mens en de wijze waarop hij of zij met de vogeltjes om wenst te gaan. Als bestuurders en organisatoren moeten we ons meer een faciliterende houding aanmeten met meer oog voor de klant. Luisteren naar de klant is dus van elementair belang en we moeten er voor waken dat we niet over de mens heen walsen met regeltjes, organisatorische onmogelijkheden of onwil. Erken de gedrevenheid van kwekers en de problemen die hij of zij beleeft in de hobby. De helpende hand uitsteken, begrip tonen, tot steun zijn. Dat allemaal heeft helemaal niets met de vogels te maken, maar alles met het beleven van de hobby door de liefhebber.

Als je de verantwoordelijkheid op je genomen hebt om een evenement te organiseren is dat mooi, maar het niet goed behandelen van de vogeltjes toont disrespect voor de vogeltjes,

maar zeker ook voor de kweker achter de vogeltjes. Disrespect voor de vogels laat zien dat we misschien een pracht show organiseren, maar ook dat we niets begrepen hebben van de mens en van zijn of haar hobby op zich. Ik zag recentelijk op een grote wedstrijd zangvogels op de grond staan terwijl er een buitendeur vlakbij regelmatig open ging om mensen in en uit te laten en dit bij 6 graden onder nul! Dan heb je niets begrepen van de vogeltjes en van de mens achter de vogeltjes. Een heel jaar kweken, trainen, verzorgen, bekijken, beluisteren in enkele ogenblikken om zeep geholpen door desinteresse en onkunde van een schakeltje in een misschien degelijke organisatie. Ik vind het in ruime mate laakbaar en zeker als de organisatie wel degelijk op de hoogte is van hoe het wel zou moeten.

Ik ben dan ook van mening dat de kwekers niet hard genoeg kunnen roepen hoe het dan wel moet. Niet alleen afkraken, maar met deugdelijke voorstellen komen. Als de organisatie ondanks alles niet op een juiste wijze wil meewerken aan een adequate behandeling van de zangkanaries, dan moeten we daar onze conclusies uittrekken, door simpelweg geen vogels meer in te sturen. Is de wil er wel, maar ontbreekt het aan kennis en kunde, dan zal de zangkanariekweker ook niet te beroerd moeten zijn om zelf de handen uit de mouwen te steken om het evenement tot een geslaagd evenement te maken en helpen daar waar dit nodig is.

En de keurmeesters?

De keurmeesters zijn het visitekaartje van de N.B.v.V. en daarmee ambassadeurs van onze hobby. Als er zaken zijn die niet kloppen tijdens, voor of na een keuring, dan zullen zij, in het belang van de kwekers, de desbetreffende organisatie benaderen om het de volgende keer beter te doen. Als bestuurders of keurmeesters zelf fouten maken kunnen ze daar gerust eerlijk voor uitkomen, want het siert een mens als deze voor zijn fouten uit durft te komen. Laten we beginnen om meer naar elkaar te luisteren en te onderzoeken hoe we met elkaar de hobby in de lift kunnen krijgen. Luisteren is belangrijker dan een mond vol technische opmerkingen. Aan organisaties van evenementen zou ik een tip willen geven. Luister eens naar uw zangkanariekwekers en betrek ze in een vroeg stadium bij de organisatie van uw wedstrijd. Geef hen de plek die ze verdienen, dan weet ik zeker dat er een volgende keer ook zeer goede omstandigheden zijn geregeld na samenspraak met enthousiaste kwekers. De wedstrijd zal er wel bij varen en zeker meer geslaagd zijn wanneer de zangkanaries een plaats krijgen waar zij tot hun recht komen, zodat zij een visitekaartje zijn voor uw wedstrijd, voor de hobby en voor de NBvV. Ik weet ook dat er een prachtig beleidsprogramma van de KMV Zang klaar ligt en ik zie er naar uit dat het ook voortvarend uitgevoerd gaat worden en dat daarmee de kwekersbelangen voorop gesteld gaan worden. Naar mijn bescheiden mening heeft de zangkanariesport wel degelijk bestaansrecht en is het wel zaak dat de we met elkaar onze schouders onder de initiatieven van lokale, regionale en nationale initiatieven moeten zetten. Laten we ons met elkaar in ieder geval voornemen de moed niet op te geven en niet passief in een

hoekje te blijven wachten totdat de storm overwaait. Er moeten maatregelen genomen worden. Er is en blijft bestaansrecht voor de zangkanarieliefhebberij. Ik zal er mijn best voor doen. En u? Hebt u tips, voorstellen, initiatieven of het voornemen om activiteiten te ontplooiën, mail mij dan gerust.

Theo Beerenfenger Sr.
Keurmeester Spanish timbrado's

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELEN
ZIEKENKOOIEN, PUNTPLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoei meer met eigen bouwsets. Wij leveren u betaalbare kooien, en voor elke vogel de juiste kooi.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm. met kunststof beklede plaat. De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als bouwpakket geleverd.

Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9, 7442 CT Nijverdal
(Industrieterrein 't Lochter)
Telefoon: 0548 - 61 61 87

Vertegenwoordiger in België
Vogelcentrum Huysmans
Turnhoutsebaan 195A, 2480 Dessel
Telefoon: 014 - 37 61 40
GSM: 075 - 55 49 61

Internet: www.gehu.nl

SEKSEBEPALING VAN KROMSNAVELS

Vanaf € 13,00 per vogel, incl. BTW

Drs. S. Volger
ADC-Holland, Langedyk 15, 9071 XE Oude Leije
Website: www.adc-holland.com Tel.: 0518 - 419443

KOUDIJS

Telefoon 0578 695533 - Fax 0578 695413
Internet: www.koudijskleindiersport.nl
E-mail: koudijskleindiersport@hotmail.com

Voor nieuws en actie zie onze site

NIEUW
Bloedluis
bestrijdingspakket

Mail ons via:
jeugdpagina@
nbvv.nl

Kweekervaringen?

Foto: Jan v.d. Linden

Het kweekseizoen barst weer los. Ongetwijfeld hebben jullie daar van alles over te vertellen. We zijn op zoek naar de kweekervaringen van jeugdleden, zodat zij die op deze pagina kunnen delen met anderen. Alles is welkom!
Als je er dan ook nog een foto bij hebt (liefst in een behoorlijk bestandsformaat) zie je jezelf binnenkort op deze pagina terug en hebben anderen iets aan jouw goede raad, ervaringen en adviezen. En bedenk: ook van teleurstellingen kunnen jij en anderen leren.

Vogelmop

Het is zwart met rood en
het zit in een boom?
Een kraai met een bloedneus!

VOGELS IN HET NIEUWS

Net als andere jaren kun je via de site van Vogelbescherming Nederland weer via webcams kijken in de nesten van broedende vogels. Er zijn webcams verstoppt in nesten van steenuiljes, torenvalken, oehoes, koolmezen, ooievaars, boerenzwaluwen en boomklevers.

De link is:

<http://www.beleefdelente.nl>

Je moet wel Flashplayer geïnstalleerd hebben om de beelden te kunnen zien.

Mijn eerste jonge grasparkieten van 1 week oud.

HALLO,

Ik ben David Simon en ben 13 jaar en ruim 3 jaar jeugdlid bij Vogelvereniging De Putter in Putten. Jammer dat de jeugdpagina's zijn ingekort tot één pagina, hopelijk zijn er toch meer jeugdleden die ook wat willen vertellen over hun vogels. Nu ga ik wat vertellen over mijn grasparkieten. Aan het begin heb ik goulds gehad, alleen had ik daar toen niet zo veel aandacht voor...

De goulds die nog leven zijn naar mijn opa in de volière gegaan, mijn opa heeft namelijk ook vogels. Een paar maanden geleden zag ik op de tentoonstelling Australische grasparkieten. Ik vond deze er toen heel leuk uitzien. Net weer een slag kleiner dan de Engelse grasparkieten die mijn vader heeft. Ik ben toen op www.vogelmarktplaats.nl gaan kijken naar Australische grasparkieten en heb toen leuke grasparkieten in de buurt gevonden. Ik ben daar toen samen met mijn vader zes grasparkieten gaan kopen. Ik had alleen nog geen ringen en die heb ik dus gelijk besteld. De grasparkieten heb ik ondertussen laten wennen aan het hok, met z'n allen bij elkaar. Drie weken later, op een zaterdag, ben ik naar de vogelmarkt in Barneveld gegaan.

Daar heb ik nog vier grasparkieten gekocht. Ik heb nu zeven mannen en vier poppen. Er zitten nu vier koppels bij elkaar, het eerste koppel al een paar weken. Het is een opeline kobaltblauwe pop en een lichtgroen cinnamon man. Omdat de pop al begon met eieren leggen heb ik haar met een man samengezet en een broedblok gegeven. Helaas waren de eerste 2 eieren stuk. Ze heeft toen nog vijf eieren gelegd, twee daarvan waren bevrucht. Ze zijn deze week uitgekomen en ze worden gelukkig goed gevoerd. Zie de foto.

Ik ben benieuwt welke kleuren de jonge vogeltjes zullen krijgen. De andere drie koppels heb ik gisteren ook bij elkaar gezet, hopelijk gaan ze het blok in. Als deze eieren/jongen krijgen kan ik ze ringen, en zelf meedoen aan de vogelshow in Putten! De volgende keer zal ik vertellen hoe het is gegaan met de koppels die nu samen zijn en over de jongen die al geboren zijn.

David Simon
Wordt vervolgd.

www.beleefdelente.nl

Ook interessante sites te melden?
Tip onze redactie!

43

In deze rubriek beantwoorden we vragen van liefhebbers

Vragen staat vrij

Regelmatig wordt er gesproken over de standaardseisen. Wat wordt daarmee bedoeld? Er zijn meerdere standaardseisen, o.a. die voor kleurkanaries en die voor postuurkanaries. In de Standaardseisen Kleurkanaries staat een omschrijving hoe we een bepaalde kleurslag willen zien. Alle kleurslagen die in het vraagprogramma voor tentoonstellingen staan, zijn hierin opgenomen.

De liefhebber van een bepaalde kleurslag kan hierin lezen in welke richting hij of zij moet kweken om tot goede resultaten te kunnen komen. Tevens dienen de diverse standaardseisen als richtlijn voor de keurmeesters, zodat zij landelijk gezien tot een eensluidende beoordeling van een vogel komen. Naast de omschrijving van de gevraagde kleurslagen worden er onder de noemer *overige rubrieken* de onderste vier rubrieken, zoals we die op de keurlijst tegenkomen behandeld, te weten: *bevedering, grootte/vorm, houding en algemene indruk (conditie)*. Per rubriek wordt er een duidelijke omschrijving gegeven welke zaken in die rubriek van belang zijn. Zo wordt er bv. aangegeven wat het maximum aantal punten is (respectievelijk 14, 14, 9 en 4 punten) wat per rubriek gegeven mag worden. Tevens wordt het aantal aftrekpunten bij een bepaalde tekortkoming vermeld. Twee voorbeelden; bij het constateren van een gebroken, onvolgroeide of ontbrekende pen, worden er 2 punten afgetrokken van het maximum van 14 punten. Bij *houding* krijgt een vogel die tijdens een keuring op de kooibodem blijft zitten niet meer dan 7 punten, wat tevens het voorgeschreven minimum aantal punten voor deze rubriek is. De keurmeester moet zich strikt houden aan zowel alle voorgeschreven aftrekpunten alsook aan de maximum en minimum toe te kennen punten. Bij het samenstellen van de standaardseisen van onze Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is als uitgangspunt onder andere uitgegaan van de standaardseisen van de wereldbond de C.O.M. Daarnaast is er veel overleg gepleegd met andere bonden, zowel nationaal als internationaal. De meest recente Standaardseisen Kleurkanaries is van september 2009. Een ieder kan beschikken over de Standaardseisen Kleurkanaries, welke te downloaden is van de NBvV-website. Serieus met een kleurslag aan de slag? Raadpleeg de standaardseisen Kleurkanarie 2009.

Kweken en lichuren

Hoeveel uren licht heeft een kanarie nodig om broedrijp te worden?

Veelal streef ik er naar om rond de jaarwisseling met de kweek te beginnen. Dat wil zeggen dat de vogels dan de broedkooien ingaan. Ze beschikken dan over 15 lichuren. Een aantal weken voor aanvang verhoog ik de lichttijd met een 1/2 uur per week. Dit geldt voor zowel de mannen als de poppen. Mannen zijn broedrijp als ze duidelijk hun geslacht tonen en onderling gaan 'vechten'. Poppen zijn er klaar voor als ze met nestmateriaal gaan slepen, we spreken dan van nestdrang en een rond onderlichaam gaan tonen. Ook de bevedering rond de aars en het onderlichaam is dan verdwenen. Er zijn liefhebbers die het aantal lichuren in één keer verhogen van bv. 9 uren naar 15 uren. Zelf geef ik de voorkeur aan een geleidelijke verhoging, omdat deze manier van werken dicht bij de natuur staat. Ofschoon de kanaries alleen broedrijp worden bij voldoende lichuren, laat ik de temperatuur niet onder de 10 graden Celsius komen. Door de verlichting wekelijks in de ochtenduren steeds een 1/2 uur eerder in te schakelen, kan de uitschakeling in de avonduren dankzij de schemerverlichting ongewijzigd blijven.

Wat is wisselbroed?

Kort gezegd; één man paren aan meerdere poppen.

Soms ben je als kweker van mening dat je een fantastische kweekman bezit, omdat je uit deze vogel al eerder prima nakomelingen hebt verkregen. Hoewel deze jongen de goede eigenschappen die ze tonen ook van de moeder hebben kunnen krijgen, is het maximaal benutten van de vermeende man het uitproberen waard. Zelf pas ik regelmatig wisselbroed toe. Twee of drie poppen worden in een broedkooi geplaatst. De pop die het eerst begint met nestbouw krijgt de superman als eerste in de kooi. Nadat de pop twee eieren heeft gelegd, wordt de man bij een andere pop geplaatst en eventueel bij een derde pop. Als twee poppen gelijktijdig gaan nestelen, dan wordt de man 's morgens en 's avonds overgezet. De man blijft gedurende de broedperiode bij de pop waarbij hij als laatste is geplaatst. De overige poppen moeten hun jongen alleen groot brengen. In de tweede ronde wordt dezelfde werkwijze toegepast. Wisselbroed geeft geen problemen bij de bevruchting, het uitkomen van de eieren of het voeren van de nakomelingen.

Wat verstaan we onder stamopbouw?

Stamopbouw is het kweken volgens van te voren bepaalde lijnen, waarbij wordt uitgegaan van een ouderpaar met uitstekende (waarneembare en/of verborgen) eigenschappen.

De man en de pop zijn onverwant. Het doel is te komen tot een stam vogels waarin de goede eigenschappen van het ouderpaar tot uiting komen en worden versterkt. Bij stamopbouw worden geen vogels van buitenaf gebruikt. De gekozen man en pop zijn voor de volle 100% stamhouders. We gaan als volgt te werk. Eerste jaar: man x pop. Tweede jaar: In de vaderlijn (of patroklienelijn) vader x dochter. In de moederlijn (of matroklienelijn) zoon x moeder. Derde jaar: In de vaderlijn vader x kleindochter. In de moederlijn kleinzoon x moeder. Vervolgens kunnen de vogels uit de vaderlijn worden gepaard aan vogels uit de moederlijn. Natuurlijk geldt ook bij de bovenstaande kruisingen dat met aspecten als kleur, grootte, vitaliteit (inteeftverschijnselen), bevedering en intensiviteit terdege rekening gehouden moet worden.

Piet Wassenaar – Barneveld. Keurmeester van kleur- en postuurkanaries.

43

(door: Teus Hartog)

KWEEKVERSLAG GEKRAAGDE ROODSTAART

Mijn eerste fok met de Gekraagde Roodstaart

In het najaar van 2007 kon ik van een kennis een koppel Gekraagde Roodstaarten kopen. Bij thuiskomst heb ik ze samen met twee koppels Baardmannen en een koppel Blauwborsten gehuisvest in een voliëre van ongeveer zeven vierkante meter. Deze voliëre is goed begroeid met klimop en diverse andere planten. Ook bevindt zich in de voliëre een klein vijvertje met wat goudvissen erin. Dit water wordt door de vogels gebruikt als drinkwater. Verder zijn er in de schuur twee voederplaatsen waar ik in de wintermaanden Orlux Universeelvoer vermengd met Insectenpaté aan de vogels voer, samen met een dagelijks bakje buffalows.

Gekraagde Roodstaart man

foto Piet Onderdelinden

In december heb ik de pop van de Gekraagde Roodstaart en de pop van Blauwborst ieder apart gezet in ruime kooien in de schuur, omdat er af en toe wel wat onenigheid was bij de voerbak. De vogels kwamen goed de winter door en eind maart heb ik de pop bij de man gezet. Ze hadden vanaf dat moment een ruimte van ongeveer drie vierkante meter tot hun beschikking. In deze ruimte heb ik twee verschillende nestkasten gehangen welke al snel door de pop geïnspecteerd werden. De man laat zich in deze periode ook al regelmatig horen met een niet al te hard en aangenaam fluitend gezang. Ook wordt er af en toe fel gejaagd door de man, maar daar blijft het aanvankelijk bij. Halverwege april vond ik het eerste nestmateriaal in beide nestkasten. Ook in de daaropvolgende tijd bleef de pop beide kisten bezoeken, wat uiteindelijk twee half afgebouwde nesten opleverde. Op 11 mei viel de keuze op de horizontale nestkast welke ik aan de buitenkant had bekleed met boomschors. Er wordt nu volop gebouwd door de pop met kokosvezel, mos en dierenhaar.

Op 13 mei werd het eerste ei gelegd en in de daaropvolgende dagen werd het legsel compleet gemaakt met 5 eieren, althans

dat dacht ik, omdat de pop vanaf dat moment ging broeden. Ik heb ook geen nestcontrole meer uitgevoerd om de vogels zoveel mogelijk rust te geven. Het menu van de vogels werd uitgebreid met pinkies, geknipte wasmotten, mieren eitjes uit de diepvries, buffalows en witte meelwormen. De pop broedt goed en de man fluit regelmatig zijn deuntje. Op 30 mei zie ik de pop met voer naar het nest vliegen en een dag later lagen de eerste eierschalen in de voliëre. De man gaat vanaf dat moment erg vervelend doen en jaagt zelfs de pop, wanneer die met voer naar het nest wil, weg. Na dit even aangekeken te hebben besloot ik de man uit te vangen. Ik heb hem in de schuur gezet, zodat de pop hem kon zien en horen. De pop accepteerde het en ging door met voeren. De pop voert hoofdzakelijk pinkies, buffalows en zo af en toe ook al witte meelwormen waar de kop vanaf is geknipt. Ze heeft het erg druk wat er op duidt dat er meerdere jongen zijn. Op 2 juni besluit ik om voor het eerst te kijken en de verbazing is groot wanneer ik acht jongen zie liggen. Er zit aardig wat verschil in grootte. Terwijl de jongste nog niet zolang uit het ei is, zijn de oudsten bijna groot genoeg om te ringen. Op 3 juni heb ik 's morgens de eerste vier jongen geringd. 's Avonds bleek na controle dat de ringen er nog om zaten.

Op 4 juni heb ik de overige jongen geringd, helaas was het kleinste jong dood. De pop ging tijdens het ringen het nachthok in wat ik vervolgens afsloot, zodat ik rustig met leukoplast afgeplakte ringen kon ringen. Ik had nu dus zeven geringde jongen.

Op 5 juni heb ik de man weer bij de pop gelaten. Het was al snel duidelijk dat dat geen succes was en snel heb ik de man weer uitgevangen. De pop ging weer verder met voeren, nu met een duidelijke voorkeur voor witte meelwormen. Ze kreeg ongeveer drie keer per dag vers diepvriesvoer, levende buffalows en witte meelwormen bepoederd met Avian Carmix aangeboden. Deze diepvriesproducten werden 's morgens in porties bepoederd en door mij klaargezet in de koelkast, waarna mijn vrouw ze, over de dag verspreid, voerde.

Zeven Gekraagde Roodstaarten van 6 dagen oud

Vanaf dat moment heb ik geen nestcontrole meer uitgevoerd om de pop zoveel mogelijk met rust te laten. Op 13 juni zag ik dat er een jong was uitgevlogen en op 15 juni waren alle jongen uitgevlogen. Ze leken erg veel op de pop en konden al goed vliegen. Na twee weken waren ze zelfstandig en ving ik de pop eruit om ze vervolgens samen met de man bij een kennis onder te brengen. Ik kon i.v.m. ruimtegebrek geen tweede ronde toelaten.

Wanneer ik begin augustus terug kom van vakantie zijn de vogels al aardig in de rui en is het verschil tussen mannen en poppen goed te zien.

Mijn ervaring is, dat er goed met deze vogels te kweken valt, maar houd ze wat agressiviteit betreft zeker in een kleine ruimte goed in de gaten.

Nest Gekraagde Roodstaart

Nest jonge Gekraagde Roodstaarten

4 weken oud

43

VOGELS GEBRUIKEN ÓÓK GEREEDSCHAP!

Dat verschillende vogelsoorten speciaal aan hun habitat en voedselkeuze aangepaste snavels en klauwen hebben, is overduidelijk. Maar dat ze soms ook losse voorwerpen als gereedschap gebruiken is minder bekend. Zowel in het wild als in gevangenschap zijn vogels geobserveerd die gereedschap gebruiken om bij voedsel te komen dat anders onbereikbaar zou zijn.

Zo was er bijvoorbeeld Betty de kraai, die haar onderzoekers versted deed staan. Betty speelde het namelijk klaar om zonder dat dit haar geleerd was, van een stukje ijzerdraad een haakje te buigen, om zo een emmertje met voedsel uit een verticale buis omhoog te trekken. Dit gebeurde tijdens een experiment waarbij twee vogels de keuze kregen tussen een recht stukje ijzerdraad en een kant-en-klaar haakje. Betty's partner ging er echter met het haakje vandoor, waardoor er voor Betty alleen een niet-functioneel stukje draad overbleef. Betty loste dit probleem slim op door haar eigen haakje te produceren! Nieuw-Caledonische kraaien (*Corvus moneduloides*), de soort waartoe Betty behoorde, staan erom bekend dat ze in het wild verschillende soorten gereedschap gebruiken en maken. Zo breken ze bijvoorbeeld takjes af om insecten uit boomstammen te prikken en maken ze van bladeren reepjes om voedsel onder kieren weg te vegen. Het gebruik van gereedschap werd

lang gezien als een typisch menselijke eigenschap. Het blijkt echter voor te komen bij verschillende diersoorten. Zo ook bij veel van onze gevederde vriendjes, van kleine zangvogeltjes tot grote papegaaien. Enkele voorbeelden; aasgieren gebruiken stenen om eieren kapot te slaan, kraaien en reigers gooien aas in het water om vissen te lokken, merels gebruiken stokjes om voedsel in de sneeuw te vinden, vliegenvangers vissen met steeltjes naar termieten, ooievaars brengen water naar hun jongen met behulp van natte stukjes mos en sommige spechten hollen stukken boomschors uit om honing naar hun jongen te kunnen brengen.

Dit klinkt allemaal erg slim, maar snappen deze vogels ook werkelijk hoe het gereedschap werkt? Hebben ze inzicht in de situatie en kunnen ze daardoor voorspellen welke stappen er nodig zijn om tot het gewenste resultaat te komen? Wetenschappers hebben verschillende testen ontwikkeld om deze vraag te kunnen

beantwoorden. Zo is er bijvoorbeeld de "trap tube test". In een doorzichtige buis met een val in het midden wordt een beloning naast de val gelegd. De bedoeling is dat het dier (of de testpersoon) met behulp van een stok het voedsel uit de buis schuift. Wordt de stok aan de verkeerde kant in de buis gestoken, dan belandt de beloning door de zwaartekracht in de val. Grappig is om te vermelden dat jonge kinderen dit nog niet snappen. Pas vanaf ongeveer vijf jaar oud voeren ze de proef correct uit. Kraaiachtigen doen de test echter opvallend goed. Het slagingspercentage is zelfs hoger dan dat van chimpansees.

Kraaien lijken dus het begrip van zwaartekracht te snappen. Maar hebben ze nu ook echt inzicht, zoals mensen? Die vraag is nog moeilijker te beantwoorden. Hoewel sommige resultaten van onderzoeken hier wel op lijken te wijzen, zouden simpele leerprocessen dit zogenaamde intelligente gedrag misschien ook kunnen verklaren. Wetenschappers

Het experiment met het haakje: goed te zien is dat kraai Betty zojuist een ijzerdraadje tot een haakje heeft gebogen en daarmee het bakje eten omhoog haalt.

Dit keer staat er wel een heel bijzondere vogel op ons kalenderblad. Een spreeuw met een toch wel afwijkende kleur. We hebben te maken met een eumo, een nieuwe mutatie die we nog niet veel hebben gezien. In de 'Standaard Europese Cultuurvogels' juli 2006 van de NBvV wordt hij nog niet beschreven, zelfs niet genoemd! De mutanten; bruin, pastel, pastelduin, satinet, phaeo, en wit (zwartoo), worden wel in de bovengenoemde standaard beschreven. De standaard is te downloaden op www.nbv.nl

Eumo

Ik geef u daarom een kleine beschrijving van de eumo uit genoemde 'EC standaard – mutaties'. Eumo is een reductie van het phaeomelanine. Een mutatie van een autosomaal chromosoom. De naam suggereert alleen het bezit van zwart eumelanine. Het roodbruine phaeomelanine wordt dan ook gereduceerd. De wijze van vererven is autosomaal en recessief. In Nederland wordt .eu als symbool gebruikt. Het zorgt ervoor dat de zwarte eumelanine kleur meer centraal in de bevedering is afgezet. Daarnaast is een beperkte

kwantitatieve reductie van het eumelanine aan de orde. Het phaeomelanine wordt volledig gereduceerd. De schacht van de veren is pigment vrij. Dit alles heeft de volgende gevolgen; Bij de algemene bevedering is de zwarte eumelanine kleur meer centraal in de veren aanwezig

en de phaeomelanine kleur wordt volledig gereduceerd. In het dons is er geen gevolg voor het eumelanine bezit. De schacht is vrij van melanine. Bij de baarden is de zwarte eumelanine kleur meer centraal in de veren aanwezig, de phaeomelanine kleur wordt volledig gereduceerd. Bij de haakjes is de zwarte eumelanine kleur meer centraal in de veren aanwezig, de phaeomelanine kleur wordt volledig gereduceerd. Bij de ogen, die nu robijnrood zijn, de poten, de snavel en de huid is er geen gevolg voor het eumelanine bezit. Daarnaast wil ik vermelden dat door het ontbreken van het roodbruine phaeomelanine in de bevedering, de carotenoïde kleur van de bevedering optisch helderder is. Persoonlijk vind ik het jammer dat we nu de mooie metaalglans, die zo karakteristiek voor de spreeuw is, moeten missen.

Spreeuwen hebben een zomer- en winterkleed. Tijdens de herfst en winter zijn spreeuwen op zijn mooist. Ze hebben dan witte veertoppen, die bij de wildkleur spreeuw in de zomer meer bruinachtig en minder talrijk zijn.

Er staan een paar woorden in bovenstaand stukje die mogelijk enige uitleg behoeven.

Autosomaal chromosoom, dit zijn andere chromosomen dan de geslachtschromosomen. De autosomale vererving is de vererving die op een autosomaal chromosoom liggen.

Het **eumelanine** is een pigment/kleurstof dat staafvormig is en kan oxideren van intens zwart tot zandkleurig bruin.

Phaeomelanine is een korrelvormige roodbruine kleurstof.

Algemene beschrijving van de spreeuw

In geheel Europa met uitzondering van Noordoost-Europa komen spreeuwen voor. Zij behoren tot de grote spreeuwenfamilie Sturnidae. Het is een alom bekende vogel en ook in ons land is het een algemene broedvogel. De hier broedende vogels en hun jongen zijn gedeeltelijk standvogels. Een gedeelte trekt naar België, Noord-Frankrijk en Engeland. In de winter hebben talrijke trekkers uit Oost-Europa hun winterkwartier in Nederland. Zij vervangen als het ware de hier broedende en wegtrekkende spreeuwen. Van de spreeuw zijn dertien ondersoorten bekend, maar de ruimte ontbreekt om ze allemaal te gaan beschrijven.

De twee andere Europese spreeuwensoorten zijn de uit Zuidoost-Europa afkomstige roze spreeuw – *Sturnus roseus* en de zwarte spreeuw – *Sturnus unicolor* die op het Iberisch schiereiland in plaats van onze spreeuw – *Sturnus vulgaris vulgaris* voorkomt.

In de volière

Als we gericht willen fokken, dan is het aan te bevelen om de vogels per paar te huisvesten in een buitenvolière van ongeveer 3 m lang x 2 m hoog x 1 m breed, waarvan een gedeelte overdekt is, zodat de vogels droog kunnen nestelen en eten. We kunnen de vogels echter ook in een ruime volière samenhouden met lijsters of merels. Meerdere spreeuwen bij elkaar gaat wel, maar als we gericht willen fokken, is dit niet aan te bevelen.

Als basisvoedsel nemen we patêkorrels, daarbij geven we geregeld fruit, meestal appel, maar ook druiven, bessen, pruimen, enz. Baden fris drinkwater mogen nooit ontbreken.

Het beste kunnen we op twee plaatsen een nestblok van 15 x 15 x 30 cm met een invleggat van 6 cm doorsnede ophangen. Grotere invleggaten worden afgeraden. Als nestmateriaal geven we hooi, bladeren, takjes en zachte kippenveren. Begin maart zal de man beginnen met de nestbouw. Tijdens deze nestbouw zal de man zingen dat het een lust is en ook jaagt hij af en toe niet al te zachtzinnig achter de pop aan. Dit is een goed teken. Jaagt de man niet fel achter zijn pop, dan resulteert dit vaak op geen of onbevuchte eieren. Beiden vliegen het nestblok in en uit, maar slapen er echter niet in.

Begin april zal het eerste licht blauwgroene ei er zijn, in totaal worden er meestal 5 gelegd. De pop begint bij het voorlaatste ei te broeden en wordt regelmatig afgelost door de man. Na 12-13 dagen zullen de eieren uitkomen.

In het broedseizoen en vooral wanneer er jongen zijn, geven we alleen nog levend voer. In die tijd wordt er geen droogvoer gegeten en zolang de jongen nog in het nest liggen kan dat droogvoer verwijderd worden. Het levende voer bestaat uit een commercieel eivoer en opfokvoer, vetgemeste meel- en buffalowormen en ook levende vlieesmaden. Alle drie de soorten moeten licht bespoten worden met een plantaardige olie (voor bakvormen) en bepoederd met een vitamine B-preparaat. Door deze olie zal dit preparaat beter aan het levende voer blijven zitten.

Aan te bevelen is om het levende voer in grote platte schalen eventueel voorzien van wat onbemeste aarde op de grond aan te bieden. Spreeuwen zoeken nl. hun levende voedsel hoofdzakelijk op de grond. De eerste dagen na het uitkomen van de jongen, kunnen we ook nog wat kort gemalen, gekookte pinky's geven. Op de 4^e - 5^e dag ringen we de jongen met 4,5 mm ringen. We kunnen deze ringen eventueel voorzien van een reepje leukoplast.

Vaak worden deze spreeuwen op een leeftijd van 9 - 10 dagen verder met de hand grootgebracht. Zij krijgen dan een met water aangengde pap van handopfokvoer. Ook krijgen de jongen dan regelmatig flinke hoeveelheden meelwormen, bestrooid met een vitamine- mineralenpreparaat.

Door Ger Essenberg

foto: Piet Onderdelinden

43